SALĂ DE LECTURĂ

PROLETARI DIN TOATE ŢĂRILE, UNIŢI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul LIII Nr. 12 873 | Vineri 13 ianuarie 1984 | 6 PAGINI — 50 BANI

TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU

a primit pe ambasadorul Republicii Argentina

Preşedintele Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceaușescu, a primit, joi, la Sinaia, pe ambasadorul Republicii Argentina la Bucureşti, Federico Carlos Barttfeld, în vizită de rămas bun, cu ocazia încheierii misiunii sale în ţara noastră.

Cu acest prilej, a avut loc o convorbire, care s-a desfăşurat într-o atmosferă cordială.

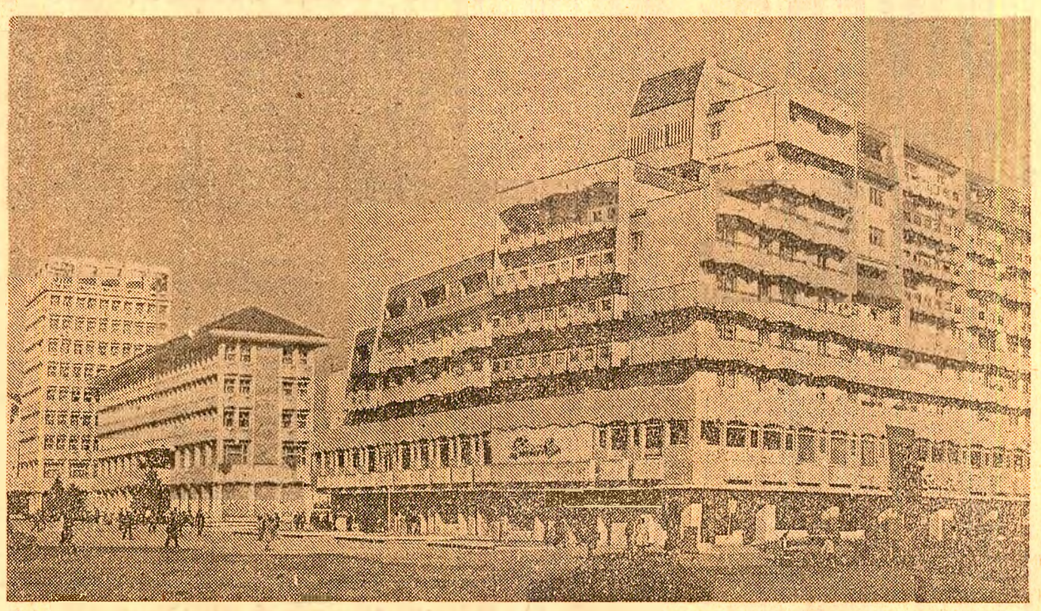

Tîrgovişte '84 — un oraş modern, în continuă dezvoltare

O îndatorire de onoare a minerilor

CĂRBUNE MAI MULT, DE BUNĂ CALITATE!

pentru dezvoltarea bazei energetice şi de materii prime, pentru asigurarea independenţei energetice a ţării

Acum, la începutul celui de-al patrulea an al cincinalului, cînd întregul popor este puternic mobilizat pentru îndeplinirea exemplară a tuturor indicatorilor de plan, se cuvine să evidenţiem încă o dată sarcinile deosebit de importante ce revin oamenilor muncii din industria extractivă a cărbunelui, ştiut fiind faptul că **de realizarea planului în acest domeniu depinde buna desfăşurare a activităţii în centralele termoelectrice, în siderurgie, în multe alte sectoare de bază ale economiei naţionale.** Minerilor din subteran, lucrătorilor din carierele de extracţie la suprafaţă a lignitului, specialiştilor, întregului personal muncitor din industria extractivă le revine datoria patriotică, de mare răspundere de a contribui activ, cît mai substanţial la dezvoltarea bazei energetice şi de materii prime a ţării — obiectiv prioritar stabilit de Congresul al XII-lea şi de Conferinţa Naţională ale partidului.

Ştirile sosite la redacţie confirmă că, încă din primele zile ale anului 1984, **în toate unităţile miniere sînt asigurate condiţiile necesare pentru îndeplinirea ritmică, integrală a planului la producţia fizică de cărbune.** Şi este normal să fie aşa din moment ce producţia acestui an a fost pregătită temeinic, din timp. Un prim argument, în acest sens, îl constituie nivelul realizărilor din anul trecut, cînd producţia de cărbune a fost cu circa 18 la sută mai mare faţă de anul 1982. Un puternic stimulent în înviorarea întregii activităţi miniere îl constituie măsurile luate, din iniţiativa t o v a r ă ş u l u i **Nicolae Ceaşescu, pentru perfecţionarea muncii în minerit, cum ar fi trecerea la programul de lucru continuu, îmbunătăţirea organizării producţiei, generalizarea acordului global.** Totodată, avînd în vedere şi acţiunile întreprinse pentru dotarea unităţilor miniere cu utilaje şi instalaţii moderne, de mare randament, se poate afirma cu deplin temei că sînt asigurate cadrul organizatoric şi baza tehnico-materială pentru realizarea şi chiar depăşirea planului la producţia de cărbune.

Evident, esenţiale sînt acum munca oamenilor, deplina lor angajare pentru îndeplinirea întocmai a prevederilor de plan, a programelor de măsuri stabilite. Dimensiunile eforturilor ce trebuie făcute sînt relevate cît se poate de sugestiv de cîteva cifre.

În acest an, în vederea lărgirii bazei proprii de materii prime şi resurse energetice, s-a prevăzut să se obţină o producţie de cărbune net de peste 61,7 milioane tone, ceea ce reprezintă o creştere de 38,8 la sută faţă de anul trecut.

În industria extractivă a cărbunelui urmează să se înregistreze deci **unul dintre cele mai înalte ritmuri de creştere a producţiei fizice,** fapt semnificativ pentru atenţia acordată de conducerea partidului dezvoltării bazei proprii de materii prime şi energetice, dar şi pentru amplul efort ce trebuie făcut atît în industria carboniferă, cît şi în alte ramuri ale economiei naţionale în vederea îndeplinirii exemplare a acestui obiectiv. În acest context, se impun cu pregnanţă cîteva **direcţii de acţiune majore,** care trebuie urmate pentru îndeplinirea ritmică, integrală a planului la producţia de cărbune.

În centrul preocupărilor — folosirea mai bună a instalaţiilor şi utilajelor din dotare. Valoarea fondurilor fixe din dotarea unităţilor minierę se ridică în prezent la zeci de miliarde de lei. Ca urmare a măsurilor luate de conducerea partidului, în ultimii ani s-au realizat progrese însemnate în direcţia extinderii mecanizării. Practic, toate minele şi carierele de extracţie la suprafaţă a lignitului dispun de o bază tehnică puternică, modernă, de utilaje de mare randament. Totuşi, analizînd rezultatele obţinute în anul recent încheiat rezultă că această bază tehnică nu este folosită eficient, la nivelul parametrilor stabiliţi, valoarea producţiei-marfă realizate la 1 000 lei fonduri fixe fiind mult prea mică. La principalele utilaje din carierele de extracţie a lignitului, gradul de folosire a timpului de lucru a fost anul trecut de numai 55 la sută. Din această cauză s-a realizat în medie pe excavator şi an o producţie de numai 1,2—1,5 milioane tone lignit, faţă de 2—2,5 milioane tone cît era prevăzut. De asemenea, gradul de folosire a combinelor de abataj diferă de la o unitate la alta şi este cu mult sub nivelul planificat. Referindu-ne tot la perioada anului trecut, dintr-un număr de 205 complexe de susţinere mecanizată a abatajelor au fost active în medie numai 145, iar din 293 combine de abataj au funcţionat în medie 206. În această privinţă, există prin urmare rezerve mari de sporire a producţiei de cărbune în aproape toate unităţile miniere. De aici, necesitatea ca **specialiştii, cadrele de conducere, toţi oamenii muncii din industria carboniferă, în frunte cu comuniştii, să acţioneze mai perseverent, cu fermitate pentru întărirea ordinii şi disciplinei, completarea necesarului de forţă de muncă în fiecare schimb şi loc de muncă, îmbunătăţirea asistenţei tehnice, astfel încît să se obţină randamente superioare în exploatarea utilajelor şi instalaţiilor miniere.**

Obiective şi sarcini economice prioritare în 1984

Capacităţile de producţie — în funcţiune la termenele prevăzute! Aceasta reprezintă o altă condiţie esenţială pentru sporirea producţiei de cărbune. Însemnătatea realizării integrale, la timp a planului de investiţii rezultă din faptul că, potrivit prevederilor,

circa 14 la sută din producţia de lignit a acestui an urmează să se obţină pe baza capacităţilor noi ce vor fi puse în funcţiune, îndeosebi în bazinele carbonifere ale Olteniei: Gorj, Mehedinţi, Vîlcea.

La această dată se cunosc precis toate capacităţile de producţie noi ce trebuie să fie puse în funcţiune pînă la sfîrşitul anului, iar la cele mai multe dintre ele lucrările au şi început. Se impune însă să se ia fără întîrziere toate măsurile necesare pentru eliminarea neajunsurilor manifestate anul trecut în activitatea furnizorilor de utilaje, a constructo-

Ion TEODOR

(Continuare în pag. a III-a)

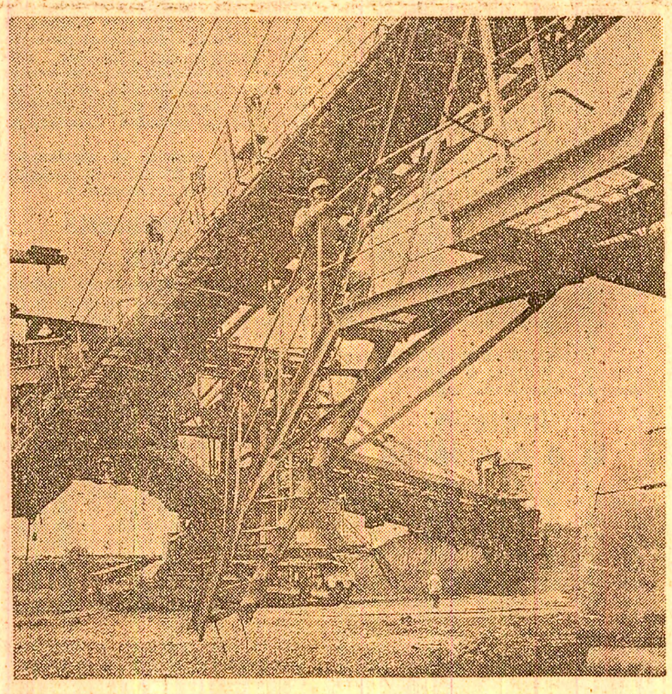

Publicăm în pagina a III-a: **relatări de la mina Zegujani, judeţul Mehedinţi, şi de la cariera Tismana I, judeţul Gorj.**

CÎMPIA TURZII: Oţel cu caracteristici superioare

Colectivul Combinatului metalurgic din Cîmpia Turzii a realizat, peste prevederile perioadei care a trecut din acest an, 145 tone de oţel inoxidabil înalt aliat. În acelaşi timp, la oţelăria nr. 1, unde au fost aduse cuptoarelor îmbunătăţiri tehnologice, s-a prevăzut să se realizeze în această lună o cantitate dublă de oţel vidat faţă de media lunilor anterioare. Au fost elaborate peste 600 tone de oţel de înaltă puritate. **(Alexandru Mureşan).**

SUCEAVA: Suplimentar — importante cantităţi de minereuri

Munca harnicului colectiv al exploatării miniere Fundu Moldovei s-a materializat în extragerea şi prelucrarea suplimentară, în prima decadă a lunii ianuarie, a 750 tone minereuri şi în obţinerea în plus a 20 tone sulf şi 4 tone de cupru. Aici a început aplicarea unui studiu pentru perfecţionarea activităţii în abataje, care va contribui la îmbunătăţirea raportului dintre numărul personalului direct productiv şi cel indirect productiv, la creşterea productivităţii muncii. **(Sava Boinariu,** corespondentul „Scînteii").

BIHOR: În fabricaţie, maşini-unelte moderne

Colectivul Întreprinderii de maşini-unelte din Marghita, judeţul Bihor, se preocupă îndeaproape de înnoirea şi modernizarea producţiei. În acest an, în condiţiile în care prevederile planului la producţia fizică înregistrează un spor de 60 la sută, aproape jumătate din nomenclatorul de fabricaţie sînt produse noi. Prima decadă a lunii ianuarie a marcat aici lansarea în producţia de serie a unor maşini-unelte de gradat liniar şi circular, de frezat de precizie pentru sculărie, de găurit cu braţ radial, care se aduceau pînă acum din import. Caracterizate prin competitivitate şi consum redus de metal, noile produse sînt solicitate şi la export. **(Ioan Laza,** corespondentul „Scînteii").

SCRISOAREA tovarăşei Elena Ceauşescu

adresată celor care i-au trimis mesaje, felicitări şi urări cu prilejul aniversării zilei sale de naştere

Tovarăşa Elena Ceauşescu, membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a primit un mare număr de telegrame şi scrisori de felicitare cu prilejul aniversării zilei de naştere şi al îndelungatei activităţi revoluţionare.

În aceste mesaje, comuniştii, toţi cetăţenii patriei — muncitori, ingineri, ţărani cooperatori, oameni de ştiinţă, artă şi cultură, activişti de partid şi de stat, vechi militanţi ai mişcării revoluţionare din ţara noastră — au adus un vibrant omagiu tovarăşei Elena Ceauşescu, exprimîndu-i cele mai alese sentimente de preţuire şi stimă, adresîndu-i, cu toată căldura, urări de ani mulţi de viaţă, sănătate şi fericire, putere de muncă, de noi şi tot mai importante succese în remarcabila şi prestigioasa activitate politică, ştiinţifică şi socială pe care o desfăşoară.

Tovarăşa **Elena Ceauşescu** a adresat tuturor celor care i-au trimis mesaje de felicitare următoarea scrisoare:

Doresc să mulţumesc călduros comitetelor judeţene, municipale, orăşeneşti şi comunale de partid, ministerelor şi celorlalte instituţii centrale, organizaţiilor de masă şi obşteşti, colectivelor de muncă din întreprinderi industriale şi unităţi agricole, oamenilor de ştiinţă, artă şi cultură, tuturor celor care mi-au adresat felicitări cu prilejul zilei de naştere. Apreciez mesajele primite ca o expresie a dragostei şi încrederii nepărmurite pe care oamenii muncii, întreaga naţiune le nutresc faţă de Partidul Comunist Român, în rîndurile căruia am crescut, m-am format şi activez ca militant revoluţionar.

La rîndul meu, ţin să adresez din inimă celor ce mi-au trimis telegrame şi scrisori de felicitare urări de sănătate şi fericire, de noi împliniri şi satisfacţii în muncă şi în viaţă, de realizări tot mai mari în întîmpinarea celei de-a 40-a aniversări a revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă şi a Congresului al XIII-lea al partidului, în opera de edificare a societăţii socialiste multilateral dezvoltate.

ELENA CEAUŞESCU

125 DE ANI DE LA FORMAREA STATULUI NAŢIONAL ROMÂN PRIN UNIREA MOLDOVEI CU MUNTENIA

Trainicele legături culturale dintre principatele române — la temelia unităţii poporului nostru

Acad. Ştefan PASCU

Numeroşi şi puternici au fost factorii unităţii poporului român de-a lungul veacurilor. Unitatea etnică, lingvistică şi culturală, legăturile permanente de tot felul — economice, politice, culturale — între oamenii pămîntului, unitatea în diversitate a teritoriului de formare şi de viţuire neîntreruptă a poporului român, din Carpaţii nordici pînă la Dunăre şi Mare, au dat naştere conştiinţei originii comune a limbii, culturii unitare, profilului spiritual comun. Neasemuitele balade, creaţii ale poporului român — *„Miorița"* sau *„Meşterul Manole"* — au fost cunoscute şi cîntate peste tot unde trăiau fiii aceluiaşi popor, în variantele locale, dar cu conţinut comun, expresii ale înfrăţirii poporului român cu natura (*„Miorița"*), ale muncii creatoare, care pentru a dăinui peste vreme pretindea jertfe şi

sacrificii (*„Meşterul Manole"* sau *„Legenda Curţii de Argeş"*).

Între factorii care au alimentat asemenea idei-forţă cu care poporul român s-a născut şi care l-au nutrit cu generozitate, cartea a jucat un rol deosebit. Cartea, în înţeles mai cuprinzător, de scriere de orice natură (în mentalitatea populară şi, ca urmare, în graiul popular cartea se numea şi scrisoarea, fie cu caracter public sau personal), aceea care consemnează nu numai fapte şi evenimente, ci deopotrivă gîndiri şi trăiri, idei şi sentimente. Aceste cărţi au păstrat mărturia concludentă cu privire la conştiinţa unităţii de neam a poporului român, cuprinsă în însuşi numele său şi derivatele acestuia: **român-rumân, românesc-rumânesc.** Cuvîntul în acest înţeles, ca şi în multe altele, nu este ceva abstract, ci exprimă o realitate istorică obiectivă, cuprinsă în comunitatea etno-lingvistică şi etno-culturală, politică şi economică, psihică şi spirituală. „Cartea" este aceea care l-a păstrat şi l-a transmis spre neuitare generaţiilor în succesiunea lor.

Popularizînd asemenea dovezi de conştiinţă etno-lingvistică şi etnoculturală, cartea urmărea, în acelaşi timp, şi răspîndirea scrisului în limba română şi, ca urmare, cultivarea limbii române ca limbă de cultură. O afirmă fără echivoc vrednicul de cinstire diacon Coresi, originar din Ţara Românească, în „Predoslovia" la „Psaltirea" din 1570, tipărită la Braşov, cînd proclamă adevărul că *„mai virtos cinci cuvinte cu înţelesul meu să grăiesc că şi alalţi să înveţe, decît întunearic de cuvinte neînţelease într-alte limbi"*. Şi de asemenea o subliniază „Palia de la Orăştie": *„fraţilor români să citiţi şi nu judecaţi necitind înainte, căci veţi cu adevăr afla mare vistariu sufletesc"*.

Cartea manuscrisă şi tipărită într-un centru de cultură oarecare de pe cuprinsul teritoriilor româneşti se răspîndea cu iuţeală în alte locuri, pretutindenea prin dragostea şi sîrguinţa copiştilor, care nu socoteau o osteneală nici prea mare şi nici nefolositoare aplecarea, zile, săptămîni şi luni, pe filele îngălbenite, transcriindu-le cu grijă la flacăra luminării, ziua şi noaptea. Cum s-a întîmplat cu manuscrisele maramureşene de la sfîrşit de veac al XV-lea şi de început de alt veac, al XVI-lea, copiile cărora s-au răspîndit în Moldova. Ori cu primele tipărituri, din deceniul 5 al secolului al XVI-lea, de la Sibiu, realizate de un moldovean, Filip Caligraful („Pictorul"), care nu a pregetat să răspundă chemării românilor ardeleni de a-şi părăsi îndeletnicirile importante din ţara românească de la răsărit de Carpaţi şi a osteni mai mult timp în ţara românească intracarpatică, conştient că slujeşte aceeaşi cauză nobilă, unitatea prin cultură, prin carte a întregului popor român, oriunde trăia acesta.

A contribuit, astfel, într-un grad superior cartea tipărită în a doua jumătate a secolului al XVI-lea la întărirea conştiinţei unităţii de neam, adresîndu-se nu doar locuitorilor dintr-o provincie sau altă provincie istorică, ci tuturor românilor deopotrivă. *„Marele rol al acestor cărţi,* afirma cu deplină îndreptăţire Nicolae Iorga, *e că trecînd hotarele, au adunat sufleteşte prin viaţa culturală, pe toţi românii laolaltă"*; pregătind, împreună cu legăturile eco-

(Continuare în pag. a IV-a)

LA PORŢILE DE FIER II: În prima decadă — un important volum de lucrări de construcţii-montaj peste plan

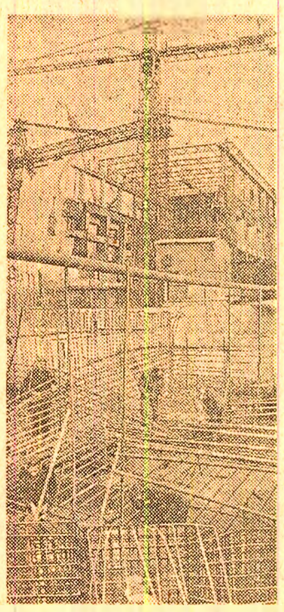

Chiar din primele zile ale anului 1984 — an hotărîtor în realizarea marelui obiectiv energetic de pe Dunăre — constructorii şi montorii de pe şantierul hidrocentralei Porţile de Fier II au atins ritmuri superioare prevederilor de plan. La toate punctele de lucru ei pun zilnic în operă peste 2 100 metri cubi betoane. La baraţul deversor şi la ecluză, în centrala electrică, unde se lucrează intens la montarea primelor trei turbine, montorii îşi depăşesc în fiecare zi sarcinile de plan cu 5—7 la sută. Bilanţul primei decade din luna ianuarie consemnează realizarea peste prevederi la construcţii şi montaj a unui volum de lucrări ce se ridică la 10 milioane lei. **(Virgiliu Tătaru,** corespondentul „Scînteii").

Fapta care înalţă omul...

Autorul moral al rezultatelor superioare — receptivitatea la experienţa celor mai buni

Am primit zilele trecute, pentru rubrica noastră „Informaţii din activitatea organizaţiilor de partid" o ştire din judeţul Olt. Corespondentul ziarului nostru, Iancu Voicu, concentra în cîteva fraze ale unei informaţii relatarea despre o iniţiativă, devenită metodă şi regulă de muncă. Retranscriem din corespondenţa transmisă: „În cadrul unităţilor agricole din consiliul unic agroindustrial Radomireşti, ziua de marţi a fiecărei săptămîni este dedicată zootehniei. «Ziua zootehniei» este organizată şi condusă de biroul de coordonare a activităţii politico-organizatorice al consiliului unic agroindustrial. Primarii, preşedinţii de cooperative agricole de producţie, şefii fermelor zootehnice, medicii veterinari de circumscripţii, economiştii fermelor zootehnice şi, prin rotaţie, îngrijitorii de animale, sînt prezenţi, în fiecare marţi, conform graficului întocmit, într-un sector zootehnic. Participanţii se implică efectiv în realizarea programului de grajd, fac observaţii critice şi propuneri, participă la dezbateri, trag învăţăminte, controlează cum au fost îndeplinite măsurile stabilite anterior. Avînd opt cooperative agricole, odată la opt săptămîni fiecare sector zootehnic devine gazda unui asemenea schimb de experienţă cu aplicaţii practice".

Gîndindu-ne să-i sugerăm să ne scrie mai detaliat — ceea ce facem acum şi pe această cale — despre valoarea practică a acestei iniţiative, despre modul în care aproape aceiaşi oameni se întîlnesc într-o zi anume din săptămînă — ca oaspeţi şi gazde — pentru a învăţa unii de la alţii şi a supune totodată deschis sub reflectorul observaţiilor critice umbrele din sectoarele zootehnice ale cooperativelor lor agricole; gîndindu-ne că sfaturile sînt urmate de demonstraţia practică, făcută cu mîinile suflecate, nu în birouri sau în săli de şedinţe, în faţa unor grafice sau fotografii ale celor mai reprezentative exemplare de animale, ci în preajma acestora, astfel ca ele să simtă mîngîierea şi grija omului; gîndindu-ne, deci, la această stăruinţă de a depista calea pentru a munci mai bine, mai cu folos, la efortul de a găsi soluţii practice pentru perfecţionarea metodelor muncii politico-organizatorice, renunţîndu-se la cele care au însemnat doar pavoazare şi festivism, în favoarea acţiunilor ce au ecou în conştiinţe şi se soldează cu rezultate certe, palpabile, ni s-au derulat în memorie alte situaţii şi întîmplări — din alte locuri — legate tot de ceea ce înseamnă producţia de carne şi lapte.

...Într-un judeţ din Bărăgan se desfăşura instruirea aparatului de partid al comitetului judeţean: firesc, potrivit specificului, prevalau problemele agriculturii. Propunîndu-şi să faciliteze schimbul de experienţă între organizatorii de partid ai consiliilor unice agroindustriale, între secretarii comitetelor comunale de partid şi ai comitetelor de partid din unităţile agricole, secretariatul comitetului judeţean de partid i-a desemnat să prezinte informări pe cei care au autoritatea de a vorbi despre o experienţă bună. A luat cuvîntul atunci şi preşedintele cooperativei agricole — campioană pe judeţ prin producţia mare de porumb. Oamenii l-au ascultat cu interes: spunea multe lucruri interesante. Unii şi le notau. Alţii — le sedimentau în memorie. Toţi i-au apreciat munca, rezultatele. Cînd să-şi sărbătorească cu satisfacţie succesul, primul-secretar al comitetului judeţean i-a mai cerut o explicaţie: „Cu zootehnia, cu producţiile de lapte şi carne, cum staţi?". „Păi, să vedeţi"... a încercat preşedintele — cu alt ton decît îl avusese pînă atunci cînd îşi prezentase realizările — să se justifice...

— Ce să vedem din... vorbe!, i s-a replicat. Vom merge chiar acum să vedem ceea ce este de văzut la faţa locului.

Au plecat cu toţii şi-au văzut — cum nu se aşteptau — starea deplorabilă a zootehniei în cooperativa celui pe care-l apreciaseră pentru recolta record de porumb.

„A fost cea mai usturătoare lecţie din viaţa mea" — a spus după un număr de săptămîni preşedintele cooperativei. Şi vorbind despre această lecţie el i-a invitat pe cei ce i-au fost oaspeţi în împrejurarea amintită să-i vadă acum sectorul zootehnic. Sector de elită în judeţ.

Au fost astfel „deconta-

Constantin MORARU

(Continuare în pag. a II-a)

FAPTUL DIVERS

Soluție ingenioasă

Sub tîmpla Pietrei Craiului, la Pecineagu, pe rîul Dîmbovița, în județul Argeș, se înalță o nouă hidrocentrală. Printre harnicii și inimoșii constructori de aici se numără și inginerul Constantin Oprea. Un tînăr de 33 de ani, căruia i s-a încredințat marea răspundere a construcțiilor subterane din zona barajului. Construcții deosebit de îndrăznețe, prin soluțiile adoptate de tînărul inginer, dar și „frumoase" — cum le spune el. Una din aceste îndrăzneli și frumuseți o constituie casa vanelor, unde excavația s-a făcut după un procedeu extrem de dificil, dar și foarte eficient, adică de jos în sus, iar betonarea de sus în jos. Această soluție ingenioasă a făcut posibilă cîștigarea a cinci luni față de termenul prevăzut pentru execuție. Deși frumoasele lucrări vor rămîne pentru totdeauna sub apă, de aici va răsări un nou luceafăr în constelația de lumini a țării.

Pe merit

Vulcanizarea uriașelor covoare de cauciuc (în lungime de peste 100 de kilometri) ale benzilor transportoare de materii prime de la Combinatul siderurgic Galați se realiza pînă acum printr-un important efort valutar. Aceasta, întrucît plăcile de vulcanizat erau aduse din import. Iată însă că muncitorii și specialiștii din secția de pregătire a materiilor prime de la furnale-aglomerare au realizat un dispozitiv propriu de vulcanizat. Dispozitiv conceput de ei și fabricat cu ajutorul altor muncitori și specialiști de la întreprinderi din Ploiești, Slatina și Tîrgu Mureș. Cu acest dispozitiv se execută vulcanizări chiar mai bune decît înainte. Pe deasupra, se realizează și mari economii valutare. Tuturor li se cuvin laude binemeritate.

Cireșarii bîrlădeni

Cercul de cicloturism de la Casa pionierilor din Bîrlad a împlinit zece ani de existență. Timp în care micii bicicliști au efectuat peste 40 de expediții pe itinerare măsurînd peste 25 000 de kilometri. Echipajele lor au vizitat muzee și monumente istorice, grădini botanice și zoologice, unități economice și agricole, școli și grădinițe. Impresiile de neuitat și imaginile foto sînt reunite în 20 de albume, iar străduințele lor au fost încununate cu numeroase trofee la concursurile naționale ale pionierilor.

Expedițiile cireșarilor bîrlădeni — adevărate lecții „pe viu" — vor continua în acest an într-o nouă formulă: actualii membri ai cercului vor porni la drum împreună cu cei din primul echipaj de acum un deceniu, care au devenit, între timp, tineri muncitori pe platforma industrială a Bîrladului.
Drum bun!

Din dragoste pentru frumos

Frumoasă inițiativa municipalității din Satu Mare de a ocroti și a pune mai bine în valoare unul din cele mai impozante monumente arhitectonice ale așezării — Turnul pompierilor. Fațadele clădirilor aflate în zona monumentului au fost zugrăvite în culori pastelate, pasajul din apropiere a fost pavat cu dale armonios îmbinate, iar zona verde din jur a devenit un minunat parc cu sculpturi în lemn, cu un mic heleșteu și jardiniere decorative. Cine sînt autorii acestei complexe amenajări, realizate în întregime prin muncă voluntară? Sînt sătmărenii înșiși, beneficiarii acestei zone devenite acum mai frumoasă.

Meșter priceput

Auzind că unii oameni întreprinzători și-au meșterit instalații eoliene pentru a-și produce singuri energia electrică necesară în gospodărie, Savu Niculescu, maistru la o întreprindere din Oltenița, și-a făcut după un proiect propriu din materiale recuperabile o asemenea instalație. Oricine trece pe șoseaua București — Oltenița o poate vedea în gospodăria lui din comuna Curcani. Are 15 metri înălțime, este deosebit de sensibilă la cea mai mică adiere a vîntului și-i asigură nu numai energia electrică necesară, ci îi scoate și apă din fîntînă.

Încă o notă de 10

Atelierul de practică al școlii din comuna Văleni, județul Dîmbovița, a devenit unul din furnizorii importanți (și căutați) de lădițe pentru culesul fructelor. Beneficiarii — cooperativa agricolă din localitate și întreprinderea județeană de legume și fructe — apreciază operativitatea cu care elevii își onorează comenzile, dar mai ales calitatea ireproșabilă a execuției. Laudele primite au avut darul să-i ambiționeze atît de mult pe micii meseriași, încît la ora actuală ei lucrează cu o îndeminare care le permite să sporească și mai mult producția de lădițe în acest an. Evident, tot la o calitate de nota 10!

Rubrică realizată de
Petre POPA
și corespondenții „Scînteii"

Serviciile pentru populația rurală — la nivelul dezvoltării de azi a satelor

Este un adevăr bine știut că una din componentele calității vieții o constituie prestările de servicii. Această activitate, structurată pe nevoile de zi cu zi ale populației, are totodată un rol dinamizator în formarea noilor condiții de civilizație în toate zonele și localitățile țării, inclusiv la sate. Tocmai de aceea, conducerea partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu acordă o deosebită importanță acestui domeniu. Potrivit programului de dezvoltare a serviciilor pentru populație, pînă în anul 1985 urmează ca volumul prestărilor, calculat pe locuitor, să se dubleze față de 1980.

Cum este firesc, o parte considerabilă a beneficiarilor acestor servicii o constituie populația din mediul rural. Fapt datorat atît ponderii țărănimii în populația țării, cît mai ales transformărilor structurale prin care a trecut satul românesc în anii socialismului. Aparatele menajere, aparatura casnică, de care dispun familiile sătești, noul confort al locuințelor — apropiat de cel orășenesc — modul de a se îmbrăca al săteanului de azi, preocupările sale productive și culturale — iată doar cîteva exemple ce impun dezvoltarea serviciilor ca un atribut cotidian al vieții la sate.

● Direcții principale ale dezvoltării serviciilor în comunele țării: apropierea de beneficiari și stimularea producției de bunuri agroalimentare ● În anul 1984 — peste 2 500 noi unități de servicii cu 150 profile dintre cele mai variate ● Revitalizarea unor meserii și ocupații tradiționale de largă utilitate ● Inițiative ingenioase ce pot fi generalizate

Cea mai mare parte a serviciilor solicitate la sate este asigurată de **unitățile cooperației de producție, achiziții și desfacere a mărfurilor.** Motiv pentru care am solicitat unor specialiști din „CENTROCOOP" să ne prezinte cîteva aspecte ale dezvoltării în acest an a prestărilor de servicii.

Consemnăm, la început, două cifre comunicate de tovarășul Ion Smedescu, directorul Direcției planfinanțe, care conturează creșterea volumului de servicii la sate: de la **4 211 500 000 lei realizați anul trecut, se va ajunge la 4 900 000 000 lei în 1984.**

— Sporul valoric implică, pe lîngă dezvoltarea și intensificarea activității unităților existente, înființarea a **peste 2 500 noi unități, cu cel puțin 4 100 muncitori în 150 profile.** Referindu-ne la unitățile ce se vor înființa, trebuie subliniată latura calitativă a acestei dezvoltări, impusă de realitățile satelor: este vorba de domenii ce necesită o calificare sensibil mai înaltă, avînd de-a face cu electronica, mecanica-auto, tehnica foto, croitoria fină, tapițeria etc. În ansamblul unităților ce vor fi înființate anul acesta la sate, numeroase au un profil cîndva aproape exclusiv „urban": 160 — de reparat aparate electronice, 130 de reparat aparate electrocasnice, 85 — de executat și reparat mobilă și tapițerie, 150 croitorii, 60 stații autoservice, 40 — de foto etc.

Remarcăm în această varietate de domenii străduința de a satisface în mai bune condiții noile cerințe de servicii la sate. Dar una din problemele care preocupă unitățile de prestări, chiar și la orașe, este apropierea serviciilor de beneficiari. Acest lucru este cu atît mai necesar în mediul rural, deoarece, se știe, deplasările la oraș pentru reparatul unui televizor sau unui ceas, pentru developarea unui film, pentru executarea unor piese de mobilier sau cusutul unui costum înseamnă pierdere de timp, cheltuieli suplimentare importante, incomodități.

Aflăm de la interlocutorul nostru că, în scopul apropierii serviciilor de beneficiarii din mediul rural, anul acesta se vor lua măsuri în ce privește repartiția teritorială mai rațională a acestora. Se știe că dezvoltarea armonioasă a tuturor zonelor țării a determinat ritmuri sporite de creștere economică a unor județe și, implicit, creșterea nivelului de trai al populației. Ținînd seama de această realitate, volumul serviciilor către populație urmează să crească mai repede, comparativ cu media pe țară, în unele județe ca Harghita, Teleorman, Bistrița-Năsăud, Sălaj și altele.

Dar dincolo de serviciile cu specific „industrial" solicitate în măsură crescîndă de satul românesc de astăzi, se mai mențin și numeroase alte cereri cu specific „rural". Este vorba, în primul rînd, de acelea legate de **stimularea producției agroindustriale, de folosire cît mai eficientă a materialelor locale și a forței de muncă de la sate.** Se știe că necesitatea unor asemenea servicii s-a făcut resimțită anii trecuți, lipsa lor constituind unul din factorii care au influențat adesea negativ rezultatele activității de autoaprovizionare, au frînat dezvoltarea schimbului de produse dintre sat și oraș.

Printre serviciile de această categorie care răspund unei necesități generale a satului românesc se află transportul. Este vorba de deplasările pe mici distanțe pentru aducerea unor cantități relativ reduse de mărfuri, fie industriale, fie agroalimentare. Evident, modalitatea cea mai nimerită pentru prestările unor asemenea servicii o constituie transportul hipo sau cu alte animale de tracțiune, care se impune atenției indiferent de condițiile de drum, de relief și prin multiple avantaje legate de economia de combustibil. Aflăm de la un alt interlocutor, tovarășul Nicolae Buldea, șef de sector la „CENTROCOOP", că în 1984, prin înființarea **a încă 1 000 centre de transport hipo,** acesta va fi generalizat în toate cooperativele sătești.

Un alt domeniu de servicii foarte important, care reprezintă, de fapt, **una din verigile schimbului de mărfuri între sat și oraș,** este acela al **serviciilor agrozootehnice și veterinare.** Acestea asigură sătenilor diverse materiale, semințe, pui de o zi, material de prăsilă și asistența veterinară pentru păsările și animalele cetățenilor — o parte a producțiilor obținute fiind contractate cu statul. Tocmai de aceea, anul acesta, serviciile de acest fel vor cunoaște o dezvoltare deosebită prin înființarea a încă 80 de unități, ceea ce — valoric — reprezintă o creștere de la 52 000 000 lei realizați anul trecut la 65 000 000 lei.

Spre a veni în sprijinul producătorilor, mai ales din zona necooperativizată, vor fi înființate **120 unități de închiriere a unor bunuri de uz casnic gospodăresc,** cum ar fi motocositoare, pluguri, unele unelte de curățat și stropit pomi și alt mic inventar agricol. **În scopul încurajării activității artizanale** a sătencelor, mai ales în perioadele cu activitate în agricultură mai redusă, se mărește cu încă 20 numărul unităților de dărăcit lînă, tors, răsucit și pive.

Am notat pînă acum cîteva din genurile de servicii relativ noi, pînă nu de mult exclusiv „urbane", pe care le solicită satul românesc de azi, și ne-am oprit și asupra celor specific „rurale". Există însă în viața satului cerințe acute și la unele servicii tradiționale, de mare folos și astăzi, dar care o vreme au fost subestimate și considerate „secundare". Referitor la această categorie, interlocutorul citat, Nicolae Buldea, ne-a spus:

— Într-adevăr, cerințele satului fac necesară revitalizarea unor meserii și ocupații tradiționale de largă utilitate. Anul acesta vor fi înființate 20 unități noi de fierari-potcovari, 40 — de cojocari-argăsitori, 15 de curelari etc. În acest scop, pe lîngă atragerea în activitate a meșterilor mai vîrstnici, este necesară formarea — inclusiv la locul de muncă — a unor noi meseriași din rîndul tineretului sătesc.

Este drept, **gama serviciilor cu specific sătesc** este legată de marea diversitate a condițiilor de dezvoltare, de relief, de obiceiuri, care uneori diferă de la sat la sat. Dar dincolo de această diversitate, există genuri de servicii care pot fi extinse sau chiar generalizate pe măsura marilor cerințe. Ar merita, de exemplu, extinsă experiența meseriașilor de la unitatea din comuna Valea lui Mihai — Bihor, care au pus la punct producerea unor foreze, ușor de transportat și manevrat, pentru săparea de fîntîni în curți, ba chiar în grajduri, sau a celor din comuna Gheorghe Doja-Ialomița, care au construit un instrument foarte simplu, dar eficace, de tăiat paiele pentru nutrețul viteilor. Există, desigur, și alte exemple de ingeniozitate și inventivitate, a căror materializare în unitățile de servicii ar răspunde unor cerințe majore ale satului românesc.

În mod firesc, rîndurile de față nu au putut cuprinde întreaga gamă a preocupărilor în acest important domeniu. Prin îndeplinirea acestui program, sectorul de servicii va deveni un factor și mai activ al dezvoltării satului românesc, al unei și mai strînse apropieri dintre sat și oraș.

Laurențiu DUȚA

BACĂU: Confecții frumoase, de calitate

Prin diversitatea și calitatea produselor pe care le realizează, Întreprinderea de confecții din Bacău și-a cîștigat un binemeritat renume atît în țară, cît și peste hotare. În fiecare an, la Bacău se fabrică un volum foarte mare de confecții din țesături de lînă, bumbac și fire artificiale pentru toate vîrstele și gusturile. Mai mult de jumătate din producția realizată este solicitată în numeroase țări ale lumii. Vorbindu-ne despre diversitatea gamei sortimentale, inginera Angela Chișpan, șefa biroului control tehnic de calitate, ne spunea că dacă numai cu cîțiva ani în urmă aici se realizau doar 4—5 produse, în 1984 vor fi fabricate mai mult de 500 de sortimente în circa 1 000 de modele. Ca noutăți, magazinele de specialitate din țară vor primi de la Bacău costume pentru bărbați, femei și copii, rochii, pantaloni, șorțuri și multe alte confecții realizate din țesături frumoase și rezistente la purtat. Este în primul rînd meritul creatorilor de aici care s-au străduit să țină pasul cu moda, realizînd numai pentru prima parte a acestui an circa 500 de modele noi de confecții. După cum ne precizа inginera Elena Hulubei, director tehnic la Centrala confecțiilor Bacău, prezentă în acest început de an în întreprindere, noile modele de îmbrăcăminte pentru copii, femei și bărbați se disting printr-o linie elegantă, armonizată cu vîrsta, prin îmbinarea cu gust a țesăturii cu garniturile și accesoriile folosite. În toate secțiile și atelierele de producție s-a introdus recepția țesăturilor pentru a nu pătrunde pe fluxul tehnologic materii prime cu defecțiuni, s-a îmbunătățit asistența tehnică în toate schimburile, au fost înființate puncte de control la operațiunile cheie, s-au elaborat noi tehnologii de fabricație.

Avînd de realizat cu aceiași oameni în acest an un volum de confecții cu aproape 15 la sută mai mare decît cel obținut în 1983, conducerea unității a luat măsuri pentru îmbunătățirea organizării producției și creșterea productivității muncii. În secția finisaj, bunăoară, specialiștii au conceput o instalație suspendată pentru transportul produselor finite, care va contribui la creșterea productivității muncii. Ca buni gospodari, oamenii din această unitate se străduiesc să realizeze întreaga producție cu un consum cît mai redus de materii prime, materiale, combustibil și energie. **(Gheorghe Baltă, corespondentul „Scînteii").**

FAPTA CARE ÎNALȚĂ OMUL...

(Urmare din pag. I)

te", cu vîrf și îndesat, cheltuiala timpului pentru schimbul de experiență. Iar lecția de morală „te lauzi strîmb" exprimată din zeci și zeci de ochi i-a folosit nu numai celui în cauză, ci și altora, predispuși să vadă doar partea luminoasă a muncii lor, nu și umbrele acesteia.

...A devenit tradițională într-un județ din sudul Transilvaniei, cu zone din cele mai favorabile pentru creșterea animalelor, organizarea întrecerii între crescătorii de animale. Se vede acest lucru cel mai bine în cadrul expoziției anuale „Bălțata românească", cînd oamenii își etalează cu satisfacție și mîndrie rezultatele muncii și priceperii lor. Această manifestare reprezintă — cum aveam să ne convingem — doar o secvență dintr-un amplu program al comitetului județean de partid menit să determine o îmbunătățire radicală a stărilor de lucruri din zootehnie.

Intențiile și faptele coincid în acest județ: merg mînă în mînă. Se acționează organizat, perseverent, cu ambiție și tenacitate. Iar progresele sînt evidente. Un fapt privitor la desfășurarea expoziției anuale „Bălțata românească" ne-a reținut însă atenția. În ediția din '82, cînd au fost trecute în revistă cele mai frumoase exemplare de animale din unitățile agricole ale județului, organizatorii — receptivi la sugestia unor participanți — și-au propus (și au promis) ca pentru ediția următoare, din '83, să aducă — pentru confruntare — și „mostre" de animale care n-ar trebui să arate cum arată. Și alături de ele să se afle — primind certificatul cuvenit pentru felul cum muncesc — președinții de cooperative agricole, fermierii, îngrijitorii.

La timpul potrivit am consemnat în ziarul nostru această intenție. A urmat ediția din '83 — cînd era de așteptat ca ea să fie împlinită. Dar n-a fost. Pentru că a prevalat argumentul: „Ar fi o pată neagră, rușinoasă pentru județ. De ce să ne spălăm rufele în văzul tuturor? Pentru că vin oameni și din alte părți, gazetari, televiziunea. Poate se agață de peticul ăsta de umbră..."

Și confruntarea, care ar fi putut fi atît de instructivă, de folositoare — dintre ceea ce înseamnă o experiență pozitivă cîștigată prin responsabilitate și pasiune, ordine și disciplină, față în față cu neglijența, cu nepriceperea și comoditatea unora, n-a avut loc. Dintr-o grijă excesivă de a nu... compromite rezultatele bune, de a nu le pune în umbră. Față de ochii cui?

Și astfel ultima ediție a expoziției „Bălțata românească" și-a atins — după părerea noastră — doar parțial scopul declarat. A fost o trecere în revistă a celor mai frumoase animale în care fruntașii i-au învățat pe fruntași. Ca și cînd n-ar mai fi existat și oameni cu rezultate mai puțin bune sau chiar foarte slabe.

...Am evocat aceste situații pentru a reaminti că pînă și acolo unde lucrurile par să meargă strună, adică foarte bine, unde se obțin rezultate remarcabile se mai poate găsi loc și pentru critică. Și pentru autocritică. Pentru comuniști mîndria, satisfacția îndreptățită față de un succes sau altul nu înseamnă împăunare, infatuare, acoperirea cu discreție a propriilor „scăzăminte", ci motiv de ambiție, un orgoliu al personalității lor — permanent neliniștit, constructiv.

Dar să ne încheiem — nu fără intenția unei concluzii morale fie și indirecte — însemnările cu o frază din relatarea corespondentului „Scînteii" pentru județul Olt: „Producția de lapte livrată la fondul de stat raportată la sarcinile de plan situează unitățile agricole din CUASC Radomirești pe primul loc în județ".

AUDIENȚA PUBLICĂ A Scînteii

Reclamațiile — la judecata dreaptă a colectivului de muncă

Un dosar de 150 de pagini

Cinci scrisori a adresat, una după alta, ziarului nostru ing. Ion Stepan, de la S.U.T. Ploiești, secția Craiova. Toate pline de acuzații la adresa șefului secției, la adresa conducerilor S.U.T. Ploiești și T.C.I.P., la adresa a diferiți factori de răspundere din Ministerul Petrolului. Acuzații grave, incluzînd pînă și indiferență față de unele propuneri și inovații tehnice ale sale. Ca să conchidă că, dat fiind faptul că a sesizat forurilor locale și centrale abuzurile, acum este persecutat și „nu-și află locul".

...Am trecut, deci, la cercetările de rigoare.

Primul demers l-am făcut la Ministerul Petrolului. Unde am descoperit... un întreg „dosar Stepan", începînd cu data transferării lui la secția Craiova, adică 4 II 1980. Între coperțile căruia erau strînse alte zeci de corespondențe — reclamații adresate ministerului, numeroase declarații ale oamenilor muncii de la secția amintită, o serie de procese verbale ale unor specialiști etc. etc. Aici ne-am lămurit în ce privește formularea unor acuzații privind „nereguli în economisirea benzinei" — chestiune clarificată de minister încă de la începutul lui 1981 și care se soldase cu sancționarea unor șoferi. Și tot aici, răsfoind cele peste 150 de pagini ale dosarului cu pricina, ne-am edificat asupra altei acuzații, despre „tergiversări și neglijențe în darea în funcțiune a unor utilaje" — aflînd că, de fapt, primul căruia îi revenea răspunderea predării la termen a utilajelor reparate era însuși petentul.

Și totuși, ne-am zis, dacă un om, de-a lungul a numai trei ani de muncă într-o unitate, face zeci de sesizări și cere zeci de verificări, cînd pe 25 III 1983 i s-a desfăcut contractul de muncă, fiind repus în drepturi în urma unui proces care a durat cîteva luni, s-ar putea să fie o fărîmă de adevăr în apelurile sale. Așa că, împreună cu reprezentanți din Ministerul Petrolului, cu directorul general al T.C.I.P. și directorul S.U.T. Ploiești și alții — practic o echipă de oameni — ne-am deplasat la fața locului, adică la stația Craiova. Înainte de a porni la drum mai primisem o misivă — a cincea — în care I. Stepan, după ce reclama niște nereguli dintr-un sector la zeci de kilometri de locul lui de muncă, ne avertiza limpede și cerea pe șleau: dacă nu găsiți o posibilitate să fiu pus șef de secție sau inginer-șef, „rog Ministerul Petrolului să-mi dea o caracterizare bună ca să mă prezint într-un alt loc de muncă, pentru că nu mai vreau să fiu un caz". Cu alte cuvinte, ori mă faceți șef aici, ori am plecat, dar cer să fiu „propulsat"...

Cîteva opinii care spun totul

Iată-ne, așadar, la secția atît de incriminată. Timp de două zile, atît noi, cît și reprezentanții ai ministerului discutăm în cadrul unor ședințe ad-hoc „cazul" Stepan. Iată, succint, cîteva păreri: „Îl știu de reclamagiu. Tot ce aude, indiferent unde și cum, pune pe hîrtie. În ce privește profesionalitatea lui Stepan, vă dau un singur exemplu: la Vîrteju, de pildă, un muncitor i-a cerut 80 de litri de ulei hidraulic pentru un convertizor de sudură a cărui capacitate e de numai 2 1/2 litri. Stepan a aprobat 40 de litri, spre hazul solicitantului" (ing. Dan Ciolfan, specialist în mașini-unelte, secretar U.T.C.). „În relațiile cu oamenii, Stepan „plutește". În activitatea profesională nu s-a remarcat cu nimic. Nemulțumirea lui imensă e că nu e șef". (Ion Chiriță, revizor tehnic). „Se ocupa cu pontajul, nota mașinile, dar în atelier era haos, iar el se retrăgea într-o baracă" (Ion Bălan, Mircea Dumitru, mecanici). „Cum e tras la răspundere pe plan profesional, cum i se aduc critici, începe cu sesizările. De la venirea lui Stepan ne-au vizitat pentru anchete miliția economică, procuratura, inspectori din minister, activiști de partid. Pînă la venirea lui eram o secție fruntașă. E drept că și acum stăm bine pe plan economic. Dar de ce nu se iau măsuri în ce-l privește? N-a dat nici o soluție tehnologică, iar inovația de care face caz a copiat-o de la I.R.A." (Ilie St. Gheorghe, secretar de partid). „În fond, cine se ocupa de evidența consumurilor de carburanți? Însuși Stepan! Din păcate, sîntem vinovați pentru că începuturile activității nereușite ale lui Stepan le-am trecut cam mult sub semnul acomodării" (Alexandru Dima, director general, Trustul de construcții speciale petroliere — T.C.I.P.).

O „profesie"... rentabilă ?!

Iată, dar, o imagine a omului și inginerului Stepan care începe să se limpezească.

Care și-a făcut din reclamații o profesie. Reclamă, vine ancheta, e chemat, dă relații, se mai pierde timp, se mai creează tensiuni. Și uite-așa, trece vremea, se mai înalță niște „dosare Stepan" pînă cînd, crede el, forurile responsabile, sătule de atîta hărțuială, o să-i facă hatîrul și-o să-l numească șef. Altfel se va considera în continuare un persecutat...

Și ca să nu mai creadă astfel, Ministerul Petrolului, în urma anchetei pe care am întreprins-o împreună și dînd dovadă de omenie, a propus să fie mutat la sondele de la Stoina, ca inginer mecanic principal. Nu șef!

Să fie un test în ce privește profesionalitatea lui Stepan? Va lua examenul în contact cu lumea viguroasă, dar curată a sondorilor? Rămîne de văzut.

Marta CUIBUȘ

Dintre sute de scrisori...

Oglinda comunei

Trecînd prin comuna Ișalnița, cunoscută în țară și peste hotare prin cele două mari obiective industriale — combinatul chimic și termocentrala, nu se poate să nu vezi și să nu simți mîna adevăratului gospodar — ne scriau, deunăzi, corespondenții noștri **Petre Bloju** și **Constantin Dascălu.** Ulițele de ieri au devenit azi străzi asfaltate, flancate de-o parte și de alta de pomi fructiferi. În centrul comunei se află un mic parc, străjuit la intrare de o inscripție pe care scrie simplu: „Oglinda comunei". „Oglindă" în care se văd aleile pietruite, arborii. Și mai ales oamenii care trec pe-aici, în drum spre treburile lor, la cojocărie, tăbăcărie, turnătoria de mase plastice, secția de tricotaje. Pentru că aici, în ultimii cîțiva ani, au înflorit o serie de unități prestări-servicii.

În ultimii trei-patru ani s-au realizat aici 13 km trotuare, s-au înființat noi secții de prestări servicii prin biroul cooperatist, s-au construit un magazin și un complex comercial. Numai în anul ce a trecut s-au construit și modernizat 60 de case și s-a dat în folosință un original club al navetiștilor și un magazin cu complex alimentar.

În anul în curs, se preconizează amenajarea unui heleșteu de peste pe o suprafață de 500 mp, precum și lucrări de extindere a rețelei comerciale.

Cu siguranță că experiența acumulată ar interesa și pe alții — primari sau simpli cetățeni.

Invitație la o competiție

La 13 km de Gurahonț, județul Arad, se află satul Dulcele. Nume simbolic. 44 de gospodării înșirate ca mărgăritarele pe un vîrf de deal, cu oameni harnici, crescători de animale din tată-n fiu. Aici, acoperișurile locuințelor sînt împădurite de antenele televizoarelor, ne scrie corespondentul nostru **Alexandru Herlău.** Ulițele satului sînt adevărate străzi, șanțurile de scurgere sînt puse la punct, gardurile reparate și zugrăvite, alte zece case noi și-au făcut de curînd apariția, s-a amenajat drumul comunal Dulcele—Zimbru, s-au terminat lucrările noii școli și s-a dat în folosință noul cămin cultural.

Și gospodarii nu s-au mulțumit cu atît. Au trecut dincolo de ogrăzile lor în „ogrăzile" satului, curățind 30 hectare de pășune și fertilizîndu-le cu îngrășăminte chimice. Pentru vițelele pe care le cresc, pe care le contractează, în parte, la fondul de stat. Și pentru că domnește un spirit de înțelegere, dar și de competiție între ei.

În această competiție a hărniciei sînt așteptați să intre și gospodarii altor sate din județul Arad.

Cuvîntul dat și... uitat

Răspunzînd unei sesizări, organele locale din comuna Grecești, județul Dolj, au hotărît ca pînă în toamna anului 1983 toate fîntînile din satul Bărboi să fie reparate și să aibă capace de protecție, fapt pe care au ținut să-l sublinieze și într-o scrisoare adresată acum cîteva luni redacției ziarului.

Dar iată că a trecut toamna, a trecut 1983 și, după cum ne scrie **Ion Ciaciru** din Craiova, fîntînile cu pricina, în loc să se bucure de tratamentul hotărît, se deteriorează de la o zi la alta, asemeni celor de la punctele Cepoiești și Stoian.

Oare cît trebuie să cîntărească în cumpenele fîntînilor în paragină cuvîntul dat și nerespectat?

Cînd primarul n-aude...

În comuna Filipeștii de Pădure, județul Prahova, au loc unele practici care n-au nimic comun cu etica societății noastre socialiste — ne scrie un grup de mineri.

Despre ce este vorba?

Există un centru de desfacere a buteliilor, gestionat de Ion Brașov. Care „acordă" însă buteliile nu oricărui cumpărător, ci preferențial, respectiv, în primul rînd, unor persoane cunoscute din comună. Unele dintre acestea vin, sfidînd pe cei care așteaptă civilizat, și se aprovizionează, fără sfială, peste rînd, din grămadă. La fel se întîmplă și cu produsele care sosesc la magazinul alimentar: întîi își „ia partea" personalul din magazin, apoi persoane cunoscute, apoi rudele acestora etc., etc.

Dacă s-ar opera un control bine organizat, țin să sublinieze minerii, s-ar lămuri cum și pentru cine se stochează unele produse care, ce-i drept, se aduc în cantități apreciabile, dar de care ei, minerii, beneficiază în mai mică măsură.

Pe la urechile primarului să nu fi trecut oare spusele oamenilor, sesizările lor?

Grupaj realizat de
M. CUIBUȘ

VADUL... DE LÎNGĂ POD

„Podul care traversează rîul Teleorman dintre satele Vulpești și Buzoiești, ne scrie corespondentul nostru Florea Tistuleasa, s-a prăbușit. Drept pentru care trecerea autobuzelor I.T.A.-Argeș se face nu pe pod, ci... prin prundul rîului.

S-au început niște lucrări, s-au adus dale de beton, niște utilaje (cu care acum se joacă copiii), dar totul s-a împotmolit, deși organele de specialitate ale direcției județene au promis că vor rezolva situația...".

— Bucurați-vă, fraților, că la întoarcere scăpați de bălăceală. La buletinul meteorologic s-a anunțat îngheț !!!

Desen de Adrian ANDRONIC

Dialog cu cititorii

● **„MÎNDRIA CIVICĂ** de a trăi în epoca uriașelor transformări din țara noastră nu exclude, ba chiar implică răspunderea civică față de bunurile obținute cu efortul tuturor" — opinează pe bună dreptate cititorul **Ștefan Marin** din Brașov, str. Apollo nr. 5. Exprimîndu-și bucuria pentru marile realizări urbanistice din capitala țării, cititorul nu trece însă cu vederea unele aspecte de neglijență observate: „De ce sînt parcate în aer liber, de-a lungul Dîmboviței, mașinile agricole produse de «Semănătoarea»? Multe din aceste mașini, toate noi, se degradează prematur. Or, ele fac parte din bunurile întregii țări. Factorii de răspundere trebuie atenționați asupra acestui aspect".

Ceea ce și facem.

● **„ECHIPELE DE CONTROL ALE OAMENILOR MUNCII** de la Întreprinderea Ilefor-Tîrgu Mureș au efectuat în perioada ianuarie—noiembrie 1983 peste 40 controale", ne scrie cititorul **Puskás Andrei.** Constatările comunicate — operativitatea servirii, corectitudinea gramajelor, comportarea cuviincioasă etc. — sînt îmbucurătoare, dar toate acestea sînt componente elementare, obligatorii, ale activității lucrătorilor din comerț. Așteptăm de la dumneavoastră, tovarășe Puskás, relatări despre modul în care echipele contribuie la o și mai bună activitate a lucrătorilor din comerțul tîrgmureșean. Căci loc pentru mai bine există!

● **ÎMBUCURĂTOR BILANȚUL DE ANUL TRECUT** al comunei Tărtășești, județul Dîmbovița, în ceea ce privește contribuția la fondul de stat cu produse agroalimentare din gospodăriile populației. Cităm cîteva date din scrisoarea ce ne-a adresat-o tovarășul **Marin Volintiru,** din comuna amintită: 120 000 ouă, 3 000 kg carne de porc, 2 500 kg carne de oaie, 800 000 hl lapte și altele. Urmează și un lung șir de nume ale fruntașilor comunei în acest domeniu, pe care spațiul nu ne îngăduie să-l reproducem. Ne alăturăm însă aprecierii formulate de corespondent: „Cinste lor!".

● **O ADEVĂRATĂ „AVENTURĂ" A UNEI... POLICIOARE** ne semnalează cititorul **Nicolae Pană** din Cluj-Napoca, Aleea Băița nr. 6. Deci, ca să-ți confecționezi o policioară, ai nevoie să mergi la depozit și să cumperi semifabricatele PAL sau PFL. Aici ți se cere să plătești și cursa unei furgonete, să le transporte acasă, deși le poți duce sub braț. Apoi trebuie să te prezinți cu ele la cooperativa „Mobilă și tapițerie". Completezi un formular pe care-l depui la secretariat. Aștepți „aprobarea" cîteva zile. Iei aprobarea și o duci la serviciul producție, dar dacă e joi, revii luni. Dacă e gata poți avea ghinionul să constați că lipsește casiera, căreia trebuie să-i achiți costul. Apoi iarăși revii.

● **ÎN AȘTEPTAREA RĂSPUNSULUI.** Chiar să nu aibă cooperativa agricolă de producție din satul Maia, comuna Brazii din Ialomița nevoie de tineri specialiști în agricultură? Nedumerirea ne-a fost provocată de scrisoarea tinerei **Valeria Tănase,** absolventă a liceului agroindustrial (cu media 8,16), domiciliată în acest sat, repartizată la această unitate, dar... neîncadrată. Postul respectiv, ni se scrie, este ocupat de o persoană fără calificarea necesară. Indiferență, vitregie față de fiii satului trimiși la învățătură, sau ceva mai mult? Așteptăm răspunsul forurilor județene.

L. DUȚA

OBIECTIVE ȘI SARCINI ECONOMICE PRIORITARE ÎN 1984

CĂRBUNE MAI MULT, DE BUNĂ CALITATE!

ACORDUL GLOBAL
stimulează depășirea substanțială a planului

Mina Zegujani, din bazinul carbonifer Mehedinți, a intrat în producție cu aproape doi ani în urmă. Aici s-a format și muncește un colectiv tînăr, dar care, în acest interval de timp, a dobîndit o valoroasă experiență, ce se materializează zi de zi în realizarea și depășirea planului. Încă de la data de 20 octombrie, minerii de la Zegujani au raportat îndeplinirea sarcinilor ce le-au revenit pe anul 1983. **Producția suplimentară obținută în anul trecut : 48 000 tone cărbune.** Acest succes a fost obținut în condițiile în care **efectivul planificat a fost mai mic cu 96 de oameni.** Cum a fost posibil ?

— În primul rînd, ne spune subinginerul **Dumitru Căprioru**, șeful minei, **prin aplicarea fermă a acordului global.** Am alcătuit în așa fel brigăzile de lucru încît acestea să fie cît mai omogene atît din punct de vedere al experienței, cît și al pregătirii profesionale. Iar rezultatele sînt dintre cele mai bune. **Zilnic, toate cele trei schimburi lucrează cu același randament. În primele zile ale acestui an au realizat o productivitate a muncii cu peste 20 la sută mai mare decît în ultima parte a anului trecut.** În acest an, de aici, de la Zegujani, trebuie să extragem 300 000 tone cărbune, cu 60 000 tone mai mult decît în anul trecut. Este — zicem noi — o sarcină mobilizatoare, dar pe care o putem realiza și chiar depăși. Avem asigurate toate condițiile pentru aceasta. Am luat din timp măsurile care s-au impus pentru deschiderea unor noi fronturi de extracție. Chiar în cursul acestei luni vom pune în funcțiune cel de-al patrulea abataj, urmînd ca producția să crească lunar cu încă 15 000 tone cărbune.

Un accent deosebit se pune și pe **creșterea indicelui de folosire a utilajelor și instalațiilor** prin realizarea, după un grafic riguros, a reviziilor și reparațiilor curente și scurtarea perioadelor stabilite. **De la 86 la sută, cît a fost în anul 1983, indicele de folosire a utilajelor urmează să crească în acest an la 88 la sută.** În vederea atingerii acestui obiectiv s-au format două brigăzi complexe care pregătesc cîmpul de exploatare.

În ansamblul acțiunilor întreprinse pentru sporirea producției de cărbune, specialiștii și minerii de la Zegujani acordă o deosebită atenție **adaptării unor utilaje la condițiile specifice din această zonă, prin care se asigură și o creștere mai accentuată a productivității muncii.** Subinginerul Mihart Alexandru, care răspunde de problemele electromecanice, ne-a prezentat cîteva din aceste preocupări. Astfel, transportul transbordorului cu raclete s-a înlocuit cu cel prin bandă. Eficiența : s-a redus cu 35,4 la sută consumul de energie electrică, iar lucrările de montare și demontare se fac mai rapid. De asemenea, realizarea prin autodotare a intersecțiilor mecanizate are o deosebită eficiență : **necesarul de forță de muncă se reduce cu două posturi pe schimb și, totodată, crește cu 12 la sută productivitatea muncii ; consumul de lemn de mină se diminuează cu 0,5 mc pe fiecare metru liniar de înaintare.**

„Evaluîndu-ne cu răspundere posibilitățile — precizează maistrul principal **Ion Hoară** — noi, minerii de la Zegujani, **ne-am angajat să depășim planul pe acest an cu peste 30 000 tone cărbune.** Stă în puterea noastră să obținem acest rezultat".

Un angajament pe care acest tînăr și destoinic colectiv a și început să-l concretizeze în fapte demne de muncă. Brigăzile conduse de Ștefan Văduva, Sabin Căprioru, Ion Mihăilă și Spirea Cîmpineanu depășesc sarcinile zilnice de plan cu 8 pînă la 12 la sută. În primele 11 zile din 1984, la Zegujani s-au și extras peste plan 1 800 tone cărbune. Spor de producție care — după cum și-au propus minerii — va crește considerabil în perioada următoare.

Virgiliu TATARU
corespondentul „Scînteii"

La mina Zegujani

Din nou, vești bune din Valea Jiului

Minerii Văii Jiului, hotărîți să dea patriei cît mai mult cărbune cocsificabil și energetic, raportează însemnate depășiri de plan la producția fizică. Acordînd o deosebită atenție folosirii la întreaga capacitate a bazei tehnice din dotare, creșterii productivității muncii în abataje, perfecționării transportului cărbunelui la suprafață, întăririi ordinii și disciplinei, 8 din cele 10 unități miniere ale Văii Jiului au extras, în perioada care a trecut de la începutul anului, însemnate cantități de cărbune peste prevederi. Pe primul loc se situează minerii din Aninoasa, cu un plus de 3 329 tone, urmați de cei din Paroșeni — cu 3 246 tone. Importante cantități de cărbune peste plan au extras și minerii de la Petrila, Uricani, Vulcan, Bărbăteni, Dilja și Livezeni. **(Sabin Cerbu**, corespondentul „Scînteii").

SPIRITUL DE INIȚIATIVĂ, BUNA ORGANIZARE au sporit capacitatea de lucru a utilajelor

„Cînd mi s-a încredințat, în noiembrie 1982, conducerea carierei Tismana I, am trăit o anumită îngrijorare. Cariera avea renumele unei unități „cu probleme", lipsită de perspectiva de a se încadra curînd într-o activitate normală...". Îngrijorarea tînărului inginer **Constantin Predoiu** era, într-adevăr, justificată. De ani de zile, colectivul de aici nu mai realizase integral planul. „Mi-am dat însă repede seama — continuă interlocutorul — că greutățile existente nu sînt de neînlăturat. Rezultatele de pînă atunci nu reflectau nici pe departe potențialul real al utilajelor. Munca nu era însă bine organizată, iar pe fluxul de producție apăreau foarte multe puncte de strangulare. Problema care se punea cu stringență era, deci, găsirea soluțiilor pentru a pune în valoare capacitatea puternicelor complexe din carieră, dar și potențialul uman existent. **Am început prin a schimba modul de a munci cu oamenii".**

„Sfîrșitul anului 1983. Colectivul carierei Tismana I era angajat într-o adevărată întrecere pentru înfăptuirea exemplară a sarcinilor de producție. Începînd cu luna martie, planul de producție a fost îndeplinit și depășit lună de lună. Iată și bilanțul întregului an. Față de un plan de 1,3 milioane tone lignit și 4,5 milioane metri cubi steril, minerii de la Tismana I au realizat peste 1,9 milioane tone cărbune și 5,5 milioane metri cubi steril, depășind planul numai la extracția de lignit cu 600 000 tone. Dinamica producției obținute în ultimii ani este chiar și mai semnificativă. **Cu aceleași utilaje și cu aceiași oameni, în anul 1981 s-au realizat 818 000 tone lignit, în anul 1982 — 963 000 tone, iar în anul 1983 volumul producției practic s-a dublat.** Cum se explică această adevărată performanță ?

— Analizînd cu atenție, la începutul anului trecut, situația existentă în carieră — ne-a relatat maistrul **Gheorghe Dudău**, secretarul organizației de partid din schimbul C — **am constatat că deficiențele de pînă atunci manifestate în desfășurarea producției pot fi înlăturate cu propriile noastre forțe**, organizîndu-se mai bine munca, ridicînd calitatea lucrărilor de intervenție, întărind spiritul de răspundere, ordinea și disciplina la nivelul fiecărei formații. Am stabilit, ca urmare, o listă de acțiuni prioritare cu privire la amplasarea mai judicioasă a utilajelor pe treptele de lucru, revizia și repararea lor, perfecționarea tehnică a circuitelor de benzi, ridicarea pregătirii profesionale a personalului și am trecut cu hotărîre la aplicarea lor.

Concret, iată cum au fost rezolvate cîteva probleme înscrise în programul de măsuri. Pentru a se asigura front continuu de cărbune, excavatorul de mare capacitate 1 400-01 a fost amplasat la descopertă, în fața excavatorului 1 300-03. Întreținute în cele mai bune condiții, reparate și revizuite la timp, folosite în mod exemplar de formațiile conduse de brigadierii Ion Meiță și Gheorghe Bobei, cele două utilaje au funcționat ireproșabil pe tot timpul anului.

S-ar cuveni consemnate și alte acțiuni vizînd secționarea și perfecționarea circuitelor de benzi, individualizarea tehnologiilor de lucru pentru steril și cărbune, scurtarea timpului de ripare etc., care au influențat nemijlocit modul de funcționare a complexelor de excavare, determinînd sporirea rapidă a producției de cărbune. „Întărind climatul de muncă și colaborare, ne-a precizat inginerul **Nicolae Bercea**, directorul Întreprinderii miniere Rovinari, minerii de la Tismana I au reușit să sporească simțitor indicii intensivi și extensivi de exploatare a utilajelor, fapt hotărîtor pentru creșterea randamentului muncii în minerit. Se știe, **în toate carierele dispunem de o puternică dotare tehnică**, care însă nu a fost și nu este încă pe deplin valorificată. Dacă **în actualul cincinal am înregistrat la nivelul întreprinderii un spor de producție de 2 milioane tone cărbune de la un an la altul**, aceasta se datorează cu deosebire folosirii utilajelor cît mai aproape de capacitatea lor. Cadrul nou de care dispunem în prezent — organizarea și retribuirea muncii în acord global, programul de lucru continuu, sistemul de pregătire profesională, apropierea actului conducerii de producție — vine tocmai în întîmpinarea acestui deziderat, al folosirii cu rezultate superioare a bazei tehnice din dotare".

Pornind de la aceste premise, ce sarcini revin și sub ce auspicii a debutat activitatea acestui colectiv în anul 1984 ?

— În acest an, ne spune inginerul Constantin Predoiu, colectivul nostru trebuie să extragă o cantitate de 2,5 milioane tone cărbune, să excaveze și să transporte în haldă 6 milioane metri cubi de steril. Sînt sarcini realiste, temeinic fundamentate și consider că putem să le îndeplinim în mod exemplar. Experiența anului trecut ne este acum de un real folos pentru folosirea mai bună a capacităților de producție. Dealtfel, am și început unele acțiuni pentru sistematizarea carierei pe verticală și exploatarea straturilor în funcție de înclinarea lor. Preconizăm ca, în continuare, să modificăm amplasarea utilajelor pe treptele de excavare și să asigurăm permanent un excavator de mare capacitate la extracția cărbunelui. Începutul anului ne-a găsit în plină activitate, cu toate liniile tehnologice puse la punct. **Livrăm ritmic peste 6 000 tone de cărbune pe zi și avem toate condițiile pentru a depăși acest nivel.**

Dumitru PRUNĂ
corespondentul „Scînteii"

La cariera Tismana I

O îndatorire de onoare a minerilor

(Urmare din pag. I)

rilor și montorilor, neajunsuri care au creat destul de multe greutăți în realizarea planului de investiții. Mai precis, anul trecut nu au fost puse în funcțiune 33 capacități de producție, însumînd 5 milioane tone lignit pe an și 630 mii tone huilă pe an, tocmai din cauza nelivrării la timp a unor utilaje sau pentru că acestea nu au fost livrate în ordinea de montaj, a ritmului nesatisfăcător în care s-au efectuat unele lucrări de construcții-montaj. Sînt neajunsuri care trebuie înlăturate cu desăvîrșire din activitatea furnizorilor, a constructorilor și montorilor, fie și numai pentru faptul că **în acest an circa 80 la sută din sporul de producție prevăzut la lignit față de anul trecut urmează să se obțină din noile capacități ce vor fi puse în funcțiune.**

Realizarea planului de investiții și, deci, implicit, a celui de cărbune impune prin urmare o mobilizare exemplară a constructorilor și montorilor, a furnizorilor de utilaje miniere, o perfectă organizare a muncii pe fiecare șantier.

Un factor decisiv : creșterea substanțială a productivității muncii. Măsurile luate în ultima perioadă pentru perfecționarea activității în minerit și generalizarea acordului global, pentru mărirea retribuției și dotarea cu noi utilaje de mare randament trebuie să se materializeze în acest an printr-o creștere substanțială a productivității muncii. Dealtfel, **aproape întregul spor prevăzut în acest an la producția de cărbune urmează să se realizeze pe seama creșterii productivității muncii.**

Este un obiectiv pe deplin realizabil și care, după cum arătam, are asigurate toate condițiile organizatorice și materiale necesare. Acum, totul depinde de felul cum vor fi puse în valoare aceste condiții, de munca minerilor, a cadrelor de conducere, a specialiștilor din fiecare abataj și exploatare minieră în parte.

Pornind de la sarcinile deosebit de importante ce le revin în anul 1984, minerii vor răspunde prin rezultate mereu mai bune îndemnului adresat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a da patriei cît mai mult cărbune, sporindu-și astfel contribuția la asigurarea independenței energetice a țării.

ÎN PRIMA DECADĂ A LUNII IANUARIE

Au îndeplinit planul

	Față de plan — în tone —
Microcariera Moi	+ 11 600
Microcariera Seciuri	+ 6 100
Microcariera Cicani	+ 4 150
Mina Motru-Vest	+ 3 500
Mina Filipeștii de Pădure	+ 1 148
Întreprinderea minieră Voivozi	+ 370
Întreprinderea minieră Sălaj	+ 250
Combinatul minier Valea Jiului	+ 223

Nu au îndeplinit planul

Combinatul minier Rovinari, Combinatul minier Motru, Combinatul minier Ploiești, Întreprinderea minieră Mehedinți, Întreprinderea minieră Horezu.

SĂRMĂȘAG : **Crește extracția de cărbune**

Colectivul Întreprinderii miniere din Sărmășag a acționat cu toată răspunderea, încă din primele zile ale acestui an, pentru realizarea și depășirea sarcinilor de plan la extracția de cărbune. În prima decadă a lunii ianuarie, unele sectoare miniere au extras suplimentar importante cantități de cărbune : 250 tone — sectorul minier Sărmășag I, 280 tone — sectorul minier Surduc și 240 tone — sectorul minier Chieșd. Aceste realizări au la bază măsurile luate pentru buna desfășurare a transportului producției de la locurile de muncă, pentru efectuarea promptă și de calitate a reviziilor și reparațiilor la utilaje. (Eugen Teglaș, corespondentul „Scînteii").

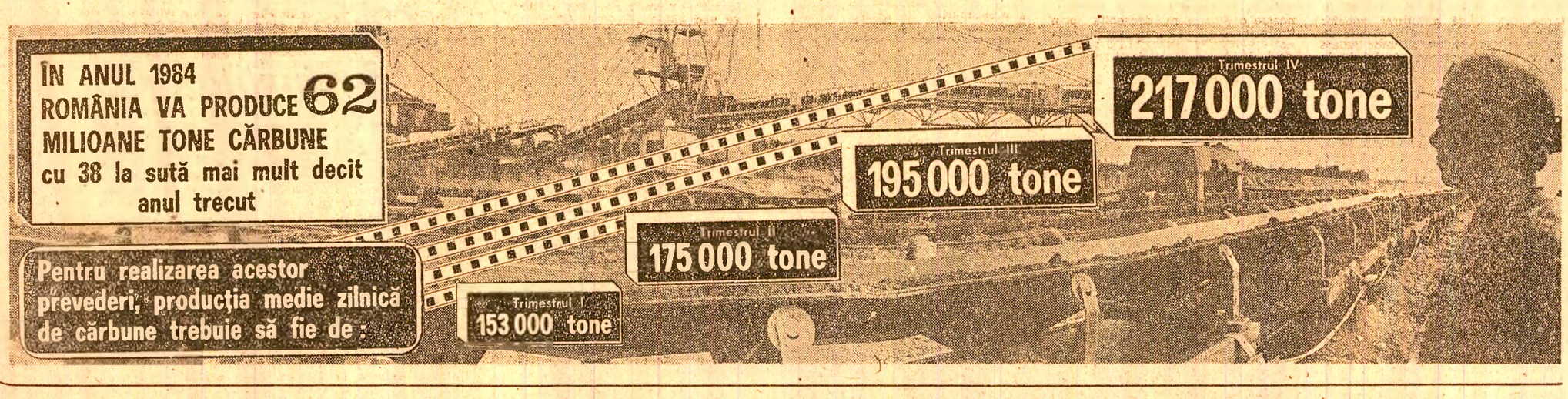

MAREA RĂSPUNDERE A SPECIALIȘTILOR PENTRU DEZVOLTAREA ZOOTEHNIEI

MEDICUL VETERINAR — UN SPECIALIST ANGAJAT DIN PLIN ÎN REALIZAREA PLANULUI,
nu un „inspector" indiferent la rezultatele concrete din ferme

INSEMNĂRI DIN CONSILIUL AGROINDUSTRIAL BUDEȘTI — CĂLĂRAȘI

În rîndurile ce urmează nu vom formula concluzii cu privire la modul în care lucrează medicul veterinar (este vorba de activitatea celor patru medici veterinari care își desfășoară activitatea pe raza circumscripției veterinare Budești-Călărași), ci vom pune, pur și simplu, față în față faptele, situațiile întîlnite cu atribuțiile care sînt stabilite în actul normativ care reglementează statutul medicului veterinar.

Apărarea sănătății animalelor prin asigurarea permanentă a asistenței sanitar-veterinare preventive și curative constituie (potrivit legislației actuale) prima și cea mai importantă îndatorire a medicului veterinar. În acest scop, medicul veterinar are obligația de a lua măsuri menite să preîntîmpine apariția bolilor infecto-contagioase și, totodată, să urmărească în permanență starea de sănătate a animalelor, iar atunci cînd situația impune, să intervină cu promptitudine pentru aplicarea tratamentelor care să asigure sănătatea animalelor. De la bun început, medicul veterinar al circumscripției Budești, tovarășul Gheorghe Simion, ține să precizeze că din acest punct de vedere „avem rezultate bune, unitățile noastre agricole înscriindu-se cu cele mai puține pierderi din toate unitățile din județ".

Să dăm cuvîntul faptelor : în cele trei ferme zootehnice de pe raza circumscripției din Budești, anul trecut au murit sau au fost sacrificate din necesitate 61 bovine și 206 ovine, ceea ce reprezintă 5 și, respectiv, 14 la sută din efectivul total de animale crescut aici. În majoritatea cazurilor, aceste mortalități și sacrificări s.nt consecința unor boli obișnuite, care puteau fi vindecate dacă se intervenea la timp și cu competență. Să ne referim, bunăoară, la cazul petrecut vara trecută la ferma zootehnică a C.A.P. Aprozi. Trimise la păscut într-o zonă din apropierea comunei Vasilați, oile s-au îmbolnăvit. Ciobanii sesizează apariția bolii în momentul în care mor primele două oi. În loc să intervină rapid pentru a opri extinderea ei, personalul veterinar de aici se rezumă a trimite la laboratorul sanitar-veterinar din Călărași cîteva „mostre" spre analiză. Dar, din motive pe care nu am reușit să le aflăm, specialiștii din Călărași întîrzie stabilirea diagnosticului. Abia după două săptămîni de la apariția bolii, cînd oile încep să moară pe capete, se întreprinde ceea ce trebuia să se întreprindă încă din primul moment : se apelează la sprijinul Laboratorului central sanitar-veterinar din București. Pînă să înceapă însă tratamentul, au dispărut aproape 100 de oi.

Alt exemplu. În urma unui control sanitar-veterinar obișnuit la ferma din București, 20 de vaci au apărut suspecte de tuberculoză. Potrivit normelor de profilaxie, acestea trebuiau izolate imediat, după care să se efectueze analizele necesare pentru stabilirea cu exactitate a diagnosticului. Unde credeți că a găsit de cuviință medicul veterinar de circumscripție să izoleze aceste exemplare ? Ei bine, nu în așa-zisul staționar al fermei, sau în o altă încăpere separată, ci tocmai în mijlocul grajdului în care se cresc vițelele pentru reproducție ! Noroc că pînă la urmă s-a descoperit că animalele în cauză nu sufereau de T.B.C., ci de cu totul o altă boală. Interesîndu-ne însă de modul în care se acționează pentru vindecarea lor, de la șeful fermei, tovarășul Șerban Adamașteanu, aflăm că, în cele trei luni de „izolare", vacile în cauză nu au beneficiat de nici un tratament !

Tot la ferma din București am văzut și un număr mare de viței (circa 60 de capete) care suferă de o banală boală de piele și care în mod normal se poate vindeca în cîteva zile. O bună parte din viașii de aici suferă de această boală încă din vară.

Organizarea reproducției animalelor în scopul creșterii continue a natalității și obținerii de produși valoroși reprezintă o altă latură importantă a activității medicului veterinar. Conducerea dirijată a acestui proces presupune nu numai competență profesională, dar și o disciplină strictă. Este de fapt domeniul care reprezintă adevărata „carte de vizită" a profesiei de veterinar. Cum se prezintă această „carte" în cazul medicilor veterinari de pe raza circumscripției București ?

Mai întîi, iată cîteva date concludente în acest sens. Indicele de natalitate realizat anul trecut în cele trei ferme zootehnice : Șoldanu — 54 la sută, București — 55 la sută, Aprozi — 59 la sută. Procentul de vaci infecunde : București — 34 la sută, Șoldanu — 30 la sută, Aprozi — 25 la sută. Ar mai fi de adăugat că în fiecare din fermele amintite, de activitatea de reproducție se ocupă nu mai puțin de trei cadre tehnice : șeful de fermă, tehnicianul veterinar și operatorul însămînțător, care la rîndul lor sînt îndrumați de medicul veterinar de circumscripție și de șeful centrului de reproducție și selecție. Încercînd să explice cauzele acestei stări inadmisibile în care se află animalele sub aspectul reproducției, medicul veterinar de circumscripție, după ce ne-a prezentat pe larg preocupările pe care le are în ce privește diagnosticarea vacilor gestante, combaterea infecundității, a insistat mult asupra neajunsurilor mari ce se manifestă în munca operatorilor însămînțători și cu deosebire în activitatea specialistului care coordonează activitatea acestora, respectiv a șefului centrului de reproducție și selecție, dar a ținut să sublinieze în mod deosebit faptul că cei trei medici veterinari care se află la conducerea fermelor zootehnice sînt atît de slab pregătiți profesional încît nu sînt în măsură nici măcar să întocmească calendarul de reproducție a vacilor și junincilor. Cît despre răspunderea pe care o poartă medicul veterinar de circumscripție și tehnicienii din subordinea lui pentru numărul mare de animale cu tulburări de reproducție, ne-a vorbit nu dumnealui, ci (așa cum probabil bănuiți) tocmai cei criticați mai sus. Întrucît este de competența și datoria altora să stabilească (de fapt trebuia să o facă de mult) cine și în ce măsură poartă vina pentru această stare de lucruri, ne rezumăm a consemna că am văzut în fermele de aici vaci care, deși se aflau în a opta lună de gestație, erau furajate în continuare tot cu siloz, ca să nu mai vorbim de faptul că în multe cazuri la fătare nu este asigurată o asistență tehnică calificată, iar în următoarele două săptămîni nici nu se aplică măsurile de prevenire a fenomenului de infecunditate. Drept consecință, fertilitatea unei însămînțări artificiale se înregistrează abia după opt luni de la fătare, în loc de patru cît este normal.

„În noua sa calitate, medicul veterinar poartă, practic, răspunderea și este legat de toate etapele procesului de producție din zootehnie, începînd cu însămînțarea plantelor furajere pînă la recoltarea și depozitarea acestora, cu prepararea hranei și buna furajare a animalelor, cu aplicarea măsurilor de igienă și supraveghere a îngrijirii animalelor". Această apreciere, foarte exactă dealtfel, aparține medicului veterinar al circumscripției din București. Să punem aceste cuvinte față în față cu faptele întîlnite în unitățile pe care le coordonează.

La ferma zootehnică din București, după ce trecem pe la grajdurile cu animale adulte, întrebăm unde sînt creșa pentru viței și grajdul pentru vițele. Privim în direcția degetului arătător al contabilului-șef și nu ne vine să credem că în dărîmăturile acelea dintre noroaie, care seamănă mai mult a cotete pentru porci decît a grajduri, se cresc toți viașii cooperativei. În adăpostul numit creșă era nu numai murdărie și miros de dejecții, ci și frig. Locatarii de aici o duceau totuși mai bine decît confrații lor mai mari, înghesuiți într-o încăpere, care nu dispunea nici măcar de o ieșle. Ce măsuri credeți că a luat medicul veterinar de circumscripție pentru a asigura condițiile pentru iernarea acestor animale ? De luat, nu a luat nici una, dar a indicat : „1) Se va încălzi creșa de viței prin asigurarea unor surse de căldură 2) Tineretul de reproducție va fi legat de ieșle, iar furajarea acestuia se va face în adăposturi 3) Se vor întocmi și afișa la fiecare adăpost rațiile furajere în funcție de nutrețurile existente, care rații se întocmesc în baza Decretului nr. 50, cel puțin la nivelul necesarului stabilit prin acest act normativ".

Normal era să fi stabilit cu conducerea cooperativei, cu șeful fermei (și nu în luna decembrie, cum a făcut, ci încă din toamnă) ce anume trebuie făcut pentru a asigura izolarea termică a creșei, iar dacă acest lucru nu era posibil, să dispună compartimentarea unuia din grajdurile mari, unde se putea asigura încălzirea viașilor pe cale biologică.

În mod normal, firesc, cei ce poartă răspunderea pentru întreaga activitate și pentru rezultatele din zootehnia celor trei unități agricole sînt șefii de fermă, care în cazul de față sînt și medici veterinari. Dacă am vorbit totuși foarte puțin despre activitatea lor este numai și numai pentru că nu avem prea multe lucruri bune de spus. Ca veterinari, ei ar trebui să conducă procesul de reproducție, dar, după cum ne spunea medicul de circumscripție și după cum aveam de fapt să ne convingem, aceștia nu știu să întocmească nici măcar planul de montă și fătări, nu fac (pentru că nu știu) controlul gestației. Cît despre intervențiile lor în vindecarea animalelor, nici nu se poate vorbi. Ca zootehniști, ar trebui să îndrume și să participe la executarea programului de grajd, să întocmească rațiile furajere, să vegheze asupra stării de îngrijire a animalelor, asupra modului în care se fac mulsul, hrănirea viașilor proaspăt fătați. Ne întrebăm cum pot face ei aceste lucruri, de vreme ce ajung în fermele respective cînd îngrijitorii sînt la sfîrșitul programului de dimineață, iar de plecat, pleacă din fermă imediat după începerea programului de seară. Cu o asemenea îndrumare nu este de mirare de ce la București și Șoldanu se mulge acum circa un litru de lapte de la o vacă furajată. Este adevărat, la Aprozi producția de lapte este mai mare, dar aceasta nu datorită șefului de fermă, cît preocupării președintelui și vicepreședintelui cooperativei agricole.

Am insistat chiar asupra unor lucruri de amănunt din activitatea medicului veterinar pentru că ele vin atît de flagrant în contradicție cu modul responsabil în care își fac datoria adevărații medici veterinari din zootehnia noastră. Am insistat însă mai ales pentru a atrage atenția asupra faptului că, din păcate, există cadre veterinare care nu-și duc la îndeplinire obligațiile profesionale ce le revin și pentru ca organele competente să tragă toate concluziile și să ia măsurile ce se impun.

Iosif POP

LA MINA URDARI :

Abataj de înaltă productivitate

La mina Urdari — una din importantele exploatări subterane din cadrul Combinatului minier Rovinari — a fost pus în funcțiune abatajul frontal 1/3 din sectorul Călugăreni, abataj de mare capacitate productivă, care va asigura în 1984 circa 40 la sută din întreaga producție de lignit a unității. Noul front de lucru este dotat cu un modern complex mecanizat de tăiere, susținere și transport, care permite extragerea în totalitate a cărbunelui din strat pe înălțimi de pînă la 3,5 metri. De menționat că, încă din timpul montajului, formația de mineri condusă de brigadierul Andrei Pop — care a preluat abatajul — a adus unele îmbunătățiri tehnologiei de montare a secțiilor și sistemului de preluare a lignitului excavat, asigurînd reducerea timpului de montare și funcționarea cu randament sporit a utilajului. Din noul abataj s-au extras pînă în prezent primele 10 000 tone de cărbune. **(Dumitru Prună**, corespondentul „Scînteii").

DEMNITATEA STILULUI ARTISTIC

OPINII
de prof. univ. dr.
Ignat BOCIORT

Importanța limbii în viața spirituală a poporului explică interesul pe care i l-au arătat atîția scriitori români, de la generația pașoptistă la Maiorescu, Slavici, Eminescu, Coșbuc și pînă la Camil Petrescu ori Al. Philippide. În perimetrul culturii noastre, literatura a fost privită, sub toate aspectele, ca hrană pentru inimă și minte și vis ; ea avea să răspundă și de evoluția estetică a limbii, de claritatea și vigoarea acesteia, ca și de nobletea și demnitatea ei, cum rezultă încă din acel **Dicționar grotesc** al lui Alecsandri și din atîtea confruntări lingvistice ale secolului trecut. De aceea, cu toate că fenomenul este redus ca proporție și nespecific literaturii noastre contemporane, credem că nu poate rămîne indiferent faptul că au început să pătrundă, chiar și în producții scrise cu talent, diferite turpitudini, în forme intenționat triviale, procese fiziologice, amănunte anatomice, injurături și alte necuviințe din repertoriul de mahala, prohibite de tradiția sănătoasă a etosului românesc, care le-a considerat totdeauna incompatibile cu vorba unui **om de cinste**. Cine recunoaște o acțiune existențială practică a literaturii nu poate nega disfuncțiile educative ale acestor elemente.

În cadrul actualelor dezbateri ideologice din toate sferele culturii noastre nu poate fi neglijat mai ales faptul că, în locul unei teorii menite a fundamenta, din perspectiva idealurilor noastre, problemele esteticii limbii, circulă uneori teze confuze, erori culese de pe aiurea, cu o lipsă de discernămînt ce amintește uneori de „modernolatria" (Pär Bergman) subculturilor sau de servitutea față de cercurile estetizante de altădată, care uitaseră de mult ce folosește popoarelor, ce răspunde gusturilor și aspirațiilor acestora, dar pretindeau a lămuri lumea despre ceea ce folosește artei. În esență, este vorba de estetici autonomiste, după care prăpastia între artă și „morală" sau „pedagogie" este tot atît de mare ca și cea dintre artă și „politică" sau „filozofie" și care, pe alte meridiane, găsesc argumente pentru mode desuete, nu însă pentru arta înțeleasă ca formă de integrare a omului într-un univers superior de valori, ca prelungire a vieții psihologice sănătoase, ca ferment al năzuinței spre mai bine. Numeroase creații ale literaturii române contemporane se bucură de o profundă și binemeritată dragoste din partea cititorilor ; multe dintre acestea circulă pe meridianele lumii ; este firesc ca, pe drumurile destinului ei, în intern sau extern, literatura noastră să vorbească poporului român cu înțelepciune și să-l reprezinte prin ceea ce îi este propriu.

Relația artă-public primește o pondere aparte în, bunăoară, spectacolul teatral, unde cuvîntul, receptat de conștiință pe mai multe canale, se fixează ca simbol al unei mentalități, al unei filozofii estetice și morale. Cînd expresia frustă n-are o puternică motivație în cadrul căreia să primească o funcție **ad hoc**, specifică, netransmisibilă, cînd autorul mizează pe deliciile indoielnice ale unei expresii vulgare, atunci, drept dovadă a atracției sirete pe care vulgaritatea o exercită asupra unor tineri cu spirit critic încă neformat, acestia o proferează, fie chiar din teribilism, în diverse împrejurări, ceea ce afectează și propria conștiință și estetica relațiilor interumane. Dacă după un spectacol unii tineri recurg la apelative și epitete grobiene față de colege, aceasta e o dovadă că în sufletul lor s-a degradat, și nu într-o măsură imperceptibilă, stima pentru femeie, dacă nu respectul pentru om în general. Să fie aceasta o problemă exclusiv a pedagogiei, nu și a literaturii ? Arta, desigur, este artă, nu morală. Nu vom cere unei forme a culturii structura și funcțiile altelia, dar nici nu putem absolutiza specificitatea acestor forme, concepîndu-le ca pe niște monade, cum ne-a deprins, de-a lungul veacurilor, gîndirea metafizică. Fenomenul literar trebuie abordat atît prin funcțiile specifice, cît și prin cele nespecifice, acestea constituind o unitate atît pentru artist, cît și pentru beneficiarul artei : să nu uităm că **aspirația artistului spre capodoperă rămîne sterilă dacă este desprinsă de aspirația publicului spre ceea ce e înălțător, frumos, drept și adevărat.**

Eteronomia operei (ca să recurgem la un concept al lui Tudor Vianu) are o sferă foarte largă, din care **stilul** nu poate lipsi ; acesta ne interesează prin valorile lui, relevate în numeroase și temeinice studii de stilistică lingvistică, dar și prin nonvalori, dintre care vulgaritatea, mai ales în sensul **etic** al termenului, merită o atenție aparte, datorită implicațiilor ei multiple, precum și faptului că, putînd fi ea însăși uneori o valoare a expresivității, există riscul de a o privi pretutindeni ca valoare.

Cu problema vulgarismelor în literatură se confruntă mereu și de multă vreme, în primul rînd, învățămîntul. Mulți elevi și studenți găsesc ciudat faptul că profesorii lor, care apelează adesea la autoritatea criticilor, se deosebesc de aceștia în atitudinea față de vulgarisme. Deruta este sensibilă și în rîndurile unui public mai larg, contrariat de neconcordanța dintre ideea înaltă pe care o promovăm cu privire la artă și necuviințele gratuite ale unor texte elogiate, pe drept, pentru alte merite. Această derută crește cînd, în numele atitudinii antidogmatice și cu pretenția afirmării noului în artă, se persiflează ideea „învechită" a **demnității stilului** și se oferă o justificare expeditivă, ca lucru ușor de înțeles, a vulgarismului în universul de atitea ori declarat pur, gingaș și nobil al divinelor muze. Caracterul spontan, de vedere incomplet meditată, lipsită de coerența de sistem și de soliditatea construcției viabile, al acestei poziții nu iese numaidecît în relief.

Cu cîteva luni în urmă a avut loc în **Aula magna** a modernei Universități timișorene o întîlnire a unor reprezentanți de frunte ai Uniunii scriitorilor din Republica Socialistă România cu tineretul studențesc și cu un mare număr de cadre didactice din învățămîntul liceal și gimnazial venite la cursurile de perfecționare. Întîlnirea, caracterizată prin căldura cu care oamenii școlii privesc arta și pe slujitorii ei, a fost cît se poate de relevantă pentru aspectul pe care îl supunem atenției. Un profesor de la Secția de matematică a Universității a cerut scriitorilor părerea cu privire la faptul că uneori în teatru, la televiziune și în multe proze contemporane se recurge la un limbaj reprobabil și la gestul obscen.

Acestui punct de vedere, firesc într-un mediu pentru care educația este o vocație de viață, i s-au făcut de la masa prezidiului puține concesii : în schimb, s-au formulat considerente care se suprapun, total sau parțial, punctelor de vedere prin care cercetători literari, fie pentru că vor să evite stigmatizarea de „dogmatici" și „desueți", fie pentru că servesc cu sinceritate o direcție estetică greșită, apără vulgarismul cu siguranța de sine a celui ce crede a deține de mult timp răspunsul pe care alții nu-l cunosc ori nu-l pricep. Într-o intervenție **la nivelul principiilor**, cum se limitează a fi cea de față, este de rigoare confruntarea cu eșafodajul teoretic al argumentației în cauză.

Se afirmă, în primul rînd, că apărarea demnității stilului exprimă nostalgia unor pedagogi rămași la tratatele sau, mai rău, la manualele clasice de poetică și retorică și care, se vede, n-au învățat nimic din revoluția romantică. Vom observa însă că de vreo două-trei generații aceste manuale au dispărut din școli, dar „nostalgia" a rămas, alimentată, se vede, de cauze mai adînci. Blamatele odinioară tratate de poetică și stilistică sînt, cum a demonstrat Vasile Florescu, instrumente foarte necesare și creatorului și exegetului, iar revigorarea, în ultima vreme, a interesului pentru asemenea lucrări confirmă acest adevăr, la care, se vede, unii literați, rămași cu nostalgia creativității anarhice, însă n-au ajuns. Din păcate, există și pedagogi care, izolînd expresia de idee, justifică stilul trivial în literatură și chiar îl practică în activitatea lor „educativă", dar, din fericire, există atîția mari scriitori care îl evită și chiar îl condamnă, ceea ce arată că nu avem a face cu o atitudine a **profesiilor** față de artă, ci cu o concepție de principiu, în care decența stilului este sau nu este o componentă a demnității artei — dacă nu cumva greșim a doua oară raportînd arta la această virtute. Perspectiva sistemică demonstrează însă că autonomizînd prea mult o componentă a unui sistem orientat spre scopuri, aceasta își pierde raționalitatea, devenind, după o vorbă a lui Platon, „un cîine care latră la stăpîn". Aceeași perspectivă sistemică dovedește că artei îi sînt necesari lingvistul, psihologul, omul politic, filozoful, nu pentru imixtiuni discursive ale științelor lor în operă („la un poet este importantă nu filozofia pe care o pune în poezie, ci filozofia pe care o are", scria Blaga), ci pentru că întîlnirea științelor în laboratorul creației fructifică, în prelungirea realului semnificativ, fantezia scriitorului, dă gîndirii lui o modernitate **de substanță**, iar prin permanentele retroacțiuni menține creatorul la menirea sa. De ce atunci ar fi inoportun pedagogul în reflecția literară, cînd funcția educativă a artei este expres denominată ?

Refuzul trivialului ar putea fi privit ca „nostalgie clasicistă" abia cînd s-ar demonstra că întreaga literatură a ultimelor două secole a abandonat ideea demnității stilului sau că producțiile care au făcut-o se dovedesc, prin aceasta, mai conforme cu orientarea ascendentă, progresivă, a unei arte orientate spre optimarea condiției spirituale a omului. Dacă, agasați de arta ce se consumă dintr-o singură dată, avem o nostalgie, aceea e nostalgia capodoperei, unde toate componentele sau măcar cele mai multe și mai importante primesc soluții optime, în raport cu funcția specifică și cu destinația întregului. Exigențele față de stilul beletristic nu țin de „altă epocă", nu sînt exterioare idealului nostru estetic. Problemele sînt de aceea deosebit de complexe și necesită aprofundări adecvate. Asupra lor vom reveni, așadar, într-un viitor articol.

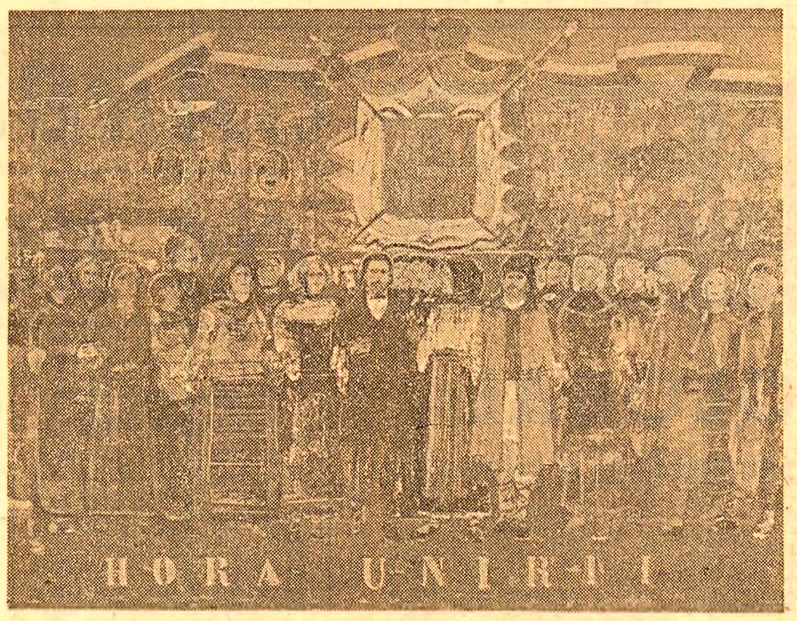

Geta Năpăruș — „HORA UNIRII"

Geta Mermeze — „UNIREA"

Trainicele legături culturale dintre principatele române

(Urmare din pag. I)

nomice și politice istorica înfăptuire de la 1599—1600 — Unirea celor trei țări românești, fiind de mare ajutor minții agere și săbiei neînvinse a lui Mihai Vodă Viteazul.

Supraviețuirea ideii, a dorințelor și a tendințelor de unire a țărilor române în secolele următoare a fost alimentată și de rolul unificator al cărții. Veacurile al XVII-lea și al XVIII-lea oferă exemple de-a dreptul impresionante cu privire la răspîndirea cărții tipărite dintr-o țară românească în altă țară românească. Cartea cu conținut istoric și juridic, romanul popular și cartea cu conținut religios. Lucrările cu conținut istoric au fost copiate în zeci și zeci de exemplare de cărturari mai învățați sau mai modești, și unii și alții însă înțelegîndu-le însemnătatea științifică și patriotică, deopotrivă. Cele două scrieri fundamentale ale lui Miron Costin — „Letopisețul Țării Moldovei" și „De neamul Moldovenilor" — ocupă primul loc prin cele 74 de cópii — dintre care cinci au circulat în Țara Românească (o copie realizată de Dumitru, cîntărețul din București) și patru în Transilvania (o copie datorată lui Gheorghe, logofețel din Brașov). Locul al doilea îl ocupă „Letopisețul" lui Nicolae Costin, cu cele 68 de manuscrise (dintre care două în Țara Românească și șase în Transilvania), urmat fiind de către „Letopisețul cantacuzinesc", cu 55 manuscrise (dintre care șase în Moldova și nouă în Transilvania, un exemplar fiind dăruit de vel comisul Constantin Brîncoveanu din Țara Românească moldoveanului Iordache Balș). „Istoriile domnilor Țării Românești" de Radu Popescu și „Istoria domniei lui Constantin Brîncoveanu" de Radu Greceanu, cu cele 25 de manuscrise și, respectiv, cu 21 manuscrise (dintre care trei în Moldova și nouă în Transilvania), urmate îndată de „Letopisețul" lui Grigore Ureche cu 20 de manuscrise (dintre care două în Țara Românească și unul în Transilvania ; un exemplar a avut stolnicul muntean Constantin Cantacuzino, care a pus *„de l-au și prescris, de l-au adus aici, ca să se afle și în țară"*) se numără printre lucrările cele mai răspîndite pe întreg cuprinsul românesc.

Cartea cu caracter juridic, cu circulație în toate țările române, e reprezentată mai ales de „Îndreptarea legii", tipărită la Tîrgoviște, la 1652, din care s-au descoperit multe exemplare și în Transilvania. Iar „Pravila" de la Govora, din 1640, a fost tipărită în două ediții chiar: una pentru Țara Românească și alta pentru Transilvania.

Dascăli moldoveni și munteni copiau cărți în diferite localități din Transilvania, între care Vasile Sturza Moldoveanul se distinge prin cele 33 de cărți copiate între 1693—1730 pentru diferite sate din Bihor, Hunedoara și Banat. Harnicul și neobositul cărturar moldovean a format o adevărată școală de copiști în Transilvania. Iar dieci ardeleni își petrec o parte din viață în Moldova, învățînd arta scrisului, după cum dieci din Moldova lucrează în Muntenia.

În acest climat cultural general s-a răspîndit tot mai mult cartea cu conținut laic și cartea cu conținut religios. Din prima categorie s-a răspîndit, în traducere în limba română, cu deosebire „Floarea virtuților", mic tratat de morală, cu traduceri realizate în toate cele trei țări românești, cu circulație dintr-una în alta. Lucrarea cu caracter filozofic a învățatului domn moldovean Dimitrie Cantemir, „Divanul sau gîlceava înțeleptului cu lumea", s-a răspîndit în mai multe cópii în Țara Românească și Transilvania, una din cópii fiind realizată de popa Ioan din Ocna Sibiului.

Dintre romanele populare, „Alexandria" și „Varlaam și Ioasaf" au fost cele mai răspîndite, deoarece răspundeau intereselor și gustului din societatea românească a veacului al XVII-lea. „Alexandria", povestea faptelor de vitejie săvîrșite de Alexandru cel Mare, reînvia în mintea și inima cititorilor vremurile eroice ale lui Mihai Viteazul, iar „Varlaam și Ioasaf" — vremea de înflorire culturală a lui Matei Basarab. Ceea ce explică traducerea, copierea și răspîndirea lor în toate teritoriile locuite de români. Cartea ce satisfăcea nevoile bisericești continuă și în secolul al XVII-lea să ocupe locul important din veacul precedent. Locul fruntaș îl ocupă „Cartea românească de învățătură" sau „Cazania" lui Varlaam, tipărită la Iași în 1643, cu cea mai mare răspîndire în Transilvania dintre cărțile vechi românești: vreo 200 de exemplare.

Se explică, prin nevoia de a fi folositoare pretutindeni cărțile tipărite, străduințele cărturarilor români din secolul al XVII-lea de a scrie pe înțelesul tuturor cititorilor, peste granițele politice ale vremii : *„spre folosul tuturor celor de un neam românesc"*, *„întregului norod românesc"*, întregii *„semințiți românești"*, *„a toată seminția românească"*, *„pretutindenea ce se află pravoslavnici în această limbă"*, tuturor de un neam *„români, pretutindenea, tuturor ce se află în părțile Ardealului și și în alte părți pretutindenea"*, proclamau cele mai importante cărți românești ale secolului al XVII-lea. Sintetizate în concepția superioară a lui Dimitrie Cantemir, care cuprindea în „Hronicul" său istoria „a toată Țara Românească (care apoi s-au împărțit în Moldova, Țara Românească și Ardeal)", a „neamului românesc din Moldova, Țara Românească și Ardeal". Se mai explică, de asemenea, un alt fapt cu superioare semnificații, și anume frecvența tot mai mare a noțiunii de *neam românesc* : dacă timp de 30 de ani, între 1559—1588, e folosită doar de 17 ori în 11 cărți, între 1639—1656, ceea ce înseamnă 17 ani, noțiunea e folosită de 29 de ori în 18 cărți, iar timp de 26 de ani, între 1673—1699, e folosită noțiunea de neam românesc în 30 de cărți, de 75 de ori. Evoluția ascendentă este evidentă : deosebirea de frecvență între a doua jumătate a secolului al XVI-lea și prima jumătate a celui următor, în favoarea acesteia, după cum deosebirea e evidentă între prima și a doua jumătate a secolului al XVII-lea, de asemenea în favoarea celei din urmă.

Conștiința, dorința și tendința unității de neam hrănită cu îmbelșugare de cartea de toate genurile sînt și mai vădite în secolul al XVIII-lea. Datorită atît numărului mult sporit al tipăriturilor, dar și dezvoltării conștiinței și nevoii de unire. Peste 2 000 de cărți tipărite în Muntenia și Moldova pătrund în Transilvania pe diferite căi, spre împlinirea nevoilor tot mai fățiș manifestate. Aceleași trebuințe satisfăceau cărțile tipărite în Muntenia și pentru românii din Moldova, după cum satisfăceau trebuințe identice ale românilor din Muntenia cărțile tipărite în Moldova. Numai în patru județe moldovene (Suceava, Iași, Botoșani și Vrancea) s-au găsit 104 cărți tipărite în Țara Românească în secolul XVIII, iar la București, numai, 21 de cărți tipărite în Moldova. Asemenea cărți, așa cum subliniază „Cazania" de la București din 1742, s-au tipărit *„pentru folosul tuturor de obște, al celor... care grăiesc tot această limbă românească"*.

Astfel, veacul al XVIII-lea, „marele veac", dominat de ideologia „luminilor", a însemnat urcușul unei noi trepte importante spre unitatea națională. Programe politice, reforme sociale, opere de mare valoare, mai ales de limbă și istorie, școli de diferite grade și structuri, fiecare și mai ales toate împreună au contribuit la propagarea și accentuarea ideii, dorinței și năzuinței de libertate și unitate, care coboară din sfera cercurilor intelectuale și pătrunde tot mai mult în conștiința populară. Cuprinzînd conștiința mulțimilor, acest ideal nu va mai putea fi dezrădăcinat de nici o forță, ci va urca pas cu pas, treaptă cu treaptă, pînă la împlinire — Unirea Principatelor Române de la 24 ianuarie 1859 și apoi făurirea statului național român unitar, de la 1 decembrie 1918.

„Carte românească de învățătură"

Aria mare de răspîndire a cîtorva din cele mai cunoscute cărți românești din secolul al XVII-lea, în Transilvania, efortul făcut pentru cumpărarea acestora, cu bani grei, adunați cu trudă și dragoste din puținul ce-l avea obștea doritoare să-și învețe copiii slovă românească, reprezintă o confirmare în cîmpul culturii a unității pe plan etnic, de grai și civilizație, de gîndire și simțire a românilor de pretutindeni.

De mare interes în secolul al XVII-lea, alături de „Cazania" lui Varlaam, tipărită la Iași în 1643, și de „Cartea românească de învățătură" numită și „Pravila lui Vasile Lupu", după numele domnitorului care a finanțat ambele lucrări, s-a bucurat „Îndreptarea legii" sau „Pravila cea mare", o nouă carte de legături, apărută în Țara Românească, la Tîrgoviște, în 1652. Cartea a circulat în toate ținuturile locuite de români, numai în județul Sibiu păstrîndu-se peste 20 exemplare ale acestei lucrări, dintre care una, prin însemnările marginale ce le poartă, trezește în mod deosebit interesul nostru. Este vorba de exemplarul provenit din comuna Turnu Roșu de azi, fost satul Porcești — vechi punct de frontieră între Ardeal și Țara Românească. Aflat astăzi la Sibiu, el păstrează pe paginile 1—8 o însemnare pe care o reproducem : „Am cumpărat această carte, numită Pravila Sf. Părinți, eu mult păcătosul Zilot Ioan, de la pivnițe, în zilele milostiviei Sale Domnului Ioan Matei Basarab voevod și a Doamnei lui Elena ; luna iulie 3 anul 7161 (1653). Și am dat-o în pămîntul Ardealului, în satul Porcești (...)". Faptul că Pravila cea mare a fost adusă în Ardeal, la numai un an de la tipărirea ei, la Tîrgoviște, de către ardeleanul Zilot Ioan, intensa circulație a exemplarului respectiv în județul Sibiu (urmărind însemnările de pe carte, se poate reconstitui drumul cărții : Tîrgoviște, Porcești, Sadu, Bungard, Cornățel, apoi din nou Porcești) denotă largul interes al românilor ardeleni față de tipăriturile de la Tîrgoviște.

Respectivul exemplar a fost păstrat apoi, din 1687, pînă nu de mult, la Porcești, căci o însemnare atestă existența lui în comuna respectivă, în anul 1835: „S-au legat de legătorul din Boița, Chir Daniil, cu preț de 5 f. (...) la anul 1835 Sept. 21. Toma Filip paroh... Porcești". Faptul că această carte a colindat prin mai multe așezări, fiind folosită și necesitînd relegarea ei, indică interesul deosebit de care s-a bucurat. Putem presupune, datorită conținutului juridic al cărții, că în Țara Făgărașului se aplica legislația Țării Românești, alături de așa-numitele „obiceiuri ale pămîntului".

Exemplarul descris, alături de altele, multe, de acest fel, constituie încă o dovadă a legăturilor spirituale, de neam și limbă, a unității naționale, a conștiinței acestei unități, la românii din Transilvania, Țara Românească și Moldova. Transmis din generație în generație, păstrat cu dragoste și înțelegere, respect și pioșenie, în ciuda vicisitudinilor prin care a trecut Transilvania de-a lungul secolelor, el este martor al legăturii permanente dintre românii de pe ambii versanți ai Carpaților, prețios fragment din tezaurul spiritualității românești.

Prof.
Doina BRAICU
Sibiu

Succes remarcabil al artei interpretative românești

63 de concerte într-un turneu de 3 luni ! De la bun început înțelegem că roadele deplasării orchestrei de cameră din Constanța în Statele Unite și Canada sînt indiscutabile. S-au propus spre audiție pagini de Corelli, Bach, Mozart, Britten, Ceaikovski, dar și Preludiu la unison de George Enescu, Concertul pentru orchestră cu coarde de Paul Constantinescu, 3 piese pentru orchestră de coarde de Constantin Silvestri, „Amurg de toamnă" de Alfred Alessandrescu, „Tarantella" de A. Castaldi ; un program echilibrat, bine dozat, care să scoată în relief calitățile muzicienilor români, care să fie larg accesibil, acceptat de publicul celor mai diferite categorii de pregătire muzicală. Cum spunea Paul Staicu, dirijorul orchestrei, cel ce a format acest talentat ansamblu, s-a cîntat și pentru atomiștii de la Los Alamos și pentru muzicienii profesioniști din New York și pentru foarte tineri elevi, studenți de pretutindeni, și pentru acei melomani ce alcătuiesc publicul constant al sălilor moderne etc. Este primul turneu peste Ocean al acestui foarte tînăr ansamblu și de la New York la Los Angeles, de la Vancouver la Las Vegas s-au pronunțat cu admirație și entuziasm cuvinte precum : „România, Constanța, George Enescu, muzică românească...". Nu a fost un turneu simplu, ci un tur de forță care a presupus o maximă concentrare asupra fiecărei zile de concert, asupra întîlnirii cu iubitorii muzicii din numeroasele orașe americane și canadiene. Dar, spre exemplificare, iată cîteva spicuiri din presă :

„The Morning Call Weekender" scria : „Această orchestră de coarde este remarcabilă prin finețe și precizie și oferă o mare varietate de contraste dinamice... Și dacă trebuie să oferim o răsplată pentru perfecțiune, marele favorit ar fi Divertismentul KV 136

CARNET MUZICAL

de Mozart ; este o orchestră cu un înalt grad de profesionalizare, un ansamblu cizelat, care face adevărată muzică". În „Arkansas Gazette", cronica intitulată „Orchestra Constanța, un incintător dar din România" aprecia că „publicul a ovaționat în picioare. Staicu este un maestru cu o bogată experiență, conducîndu-și orchestra fără partitură, fiecare respirație și mișcare a sa fiind adînc concentrate în Muzică". Un ziar texan comenta : „O interpretare electrizantă a celor 25 de membri ai orchestrei constănțene din România. Maestrul Paul Staicu este un dirijor palpitant atît după sunetul pe care-l obține, cît și după imaginea pe care o prezintă. În limbaj modern, el a participat cu toată ființa sa". În „El Paso Herald-Post" s-a vorbit despre flautul lui Liviu Cristian, care s-a împletit uimitor cu orchestra, despre ropotele de aplauze care au răsplătit „Tarantella" de Castaldi, iar în „The El Paso Times", sub genericul „Orchestra din Constanța vrăjește publicul" s-a notat : „Publicul și-a ținut răsuflarea cînd orchestra a încheiat Preludiu la unison de George Enescu. Tăcerea s-a extins pînă la balconul suspendat al sălii. Acea notă va zăbovi pentru totdeauna în sală, deși cei 1 200 de spectatori au revenit la realitate cînd dirijorul Paul Staicu a făcut un semn muzicienilor săi să se relaxeze. Această parte a fost impresionantă în unisonul său".

Și s-ar mai putea spicui din zecile de cronici alte și alte entuziaste comentarii în care s-a vorbit despre sentimentul de încintare după audiția Suitei de Bach, despre tinerețea și profesionalismul întregului ansamblu, despre sunetul de rară frumusețe al flautistului Liviu Cristian, despre darul lui Paul Staicu de a plămădi, precum un pictor, nuanțe care irump în sunete strălucitoare și multicolore, despre logica interpreților, despre precizie, expresivitate, admirabilă tratare... Un excepțional succes al dirijorului Paul Staicu, al orchestrei sale, al artei interpretative românești !

Smaranda OȚEANU

Casa de cultură din Sibiu — Foto : Agerpres

Arta sonetului *)

NOTE DE LECTURĂ

De la primul sonet scris de un român, de studentul la Roma Gheorghe Asachi, în 1812 (petrarchizînd, cum spunea G. Călinescu), pînă la sonetismul lui Tudor George au trecut peste 170 de ani. Au scris de atunci sonete Eminescu (extraordinare), Macedonski, Arghezi, Mihai Codreanu, Mateiu I. Caragiale, V. Voiculescu, Blaga, Dan Botta etc., ca să nu amintim decît o mică parte din poeții ce au cultivat această formă fixă. În vremea noastră, Adrian Păunescu și mai ales Tudor George sînt captivați de arta sonetului, fiecare contribuind la revitalizarea speciei. De adăugat că Tudor George s-a consacrat, în ultimele volume, acestei arte, ajungînd să scrie sonete cu o virtuozitate spontaneistă. În trilogia sonetelor, ca și în cărțile ce i-au urmat, dar mai cu seamă într-o masivă culegere, **Inventar celest**, poetul propune o viziune a lumii ilustrată prin sonet.

Cantitatea impresionantă de sonete (peste 1 000), apărute pînă acum, i-a făcut pe unii critici să-l considere pe poet a avea un viciu al artificiului, creînd chiar schelării sau mașinării lingvistice complicate. În realitate, Tudor George e un poet grav, regizor al unei poezii cotidiene, rostită cu ceremonie spontană, considerînd sonetul drept o formă de apelație lirică. Trăind la modul autentic scenariul unei boeme vetuste, poetul valorifică actual manierele sfîrșitului de ev în care oficia François Villon. Sonetele sale dau iluzia că așa ar fi scris Villon ajuns printr-un miracol în secolul mașinist, avînd prospețimea unei comunicări directe. Întregul volum „Inventar celest" pare o singură lungă baladă goliardică în care invenția lingvistică impresionează.

Poetul are o disponibilitate verbală pozitivă, o locvacitate utilă poeticei supraermetizate din secolul nostru, prea puțin interesat de o comunicare mai extinsă a misterelor lirice. Într-un sonet cere cititorilor (mai corect, ascultătorilor) să nu fie impresionați numai de hainele „giuglarului" spuitor de sonete, ci să îa aminte la turnura festivă a versului : „Te uiți la zdreanța mea din petici toată, / Dar nu te uiți la versu-mi sclipitor — / La haina lui distinsă și bogată, / Al cărei meșter sînt și croitor." **(Lornion)**.

Exercițiile sale de virtuozitate, aparent numai spectaculare, oferă invenții verbale de efect liric, demne de atenție din partea stiliștilor lexicografi : „Ostile fulgerile sînt, / Zăpezi și viscole-i **acablă** !" ; „Holbate-n zarea serii pleoape **viele**" (pentru viclene) ; „Vai lemnul mesii — azi — cum se usucă / De gloria **antanelor** omături" (aluzie lingvistică la Villon) ; „Privind **pidosnic** fata de sub lună" (introducînd în poezie un cuvînt foarte rar cu sensul de **contrariu**) ; „Dar Cyrano nu-i pavăză de tron, / Nu-i nici zăvod **zgărdit** în lat, cuminte" ; „Mă toropeau în perspective grave / **Lautrémonte** sepii, brațe-agave" ; „Și-ntr-un picior te **dantă** ca pe un claun" ; „Compot în cupa mea **eburnă**" (de la fr. eburné = ivoriu) ; „Ea sfîrîie și zbîrnăie-n **extază**" ; „Dar compromisă-i dragostea **petrarcă**" ; „Spre-a n-o **api** cu apă-i puse dop..." etc.

Cu toată dezinvoltura lor, sonetele lui Tudor George sînt foarte livrești, poetul oferind motouri comentate, nume de slujitori celebri ai muzelor, ca François Villon în primul rînd ; se poate spune că există un laitmotiv Villon în poezia lui Tudor George ; dar nu numai Villon e invocat de sonetistul-goliard întîrziat ; „E-un wertherism prea goethean, e-un truc / Al cărui șarm nu-l mai gustăm anume ; / Mi-n-chipui, doar pe Pușkin și-mi traduc / Duelul tragic ce-o să se consume ! // Hazliu ca-n Caragiale, azi, mi-apari..." **(Pistol)**.

Deși se mișcă în livresc ca-n elementul lui, poetul își alege teme din universul cotidian, comentate în contexte ironice, îmbogățind posibila bibliografie lexicografică a poeziei ; astfel sînt cîntate : furculița, storcătorul, plosca, veioza, pistolul, ceasornicul, nasturele, sugativa, bocancii, umbrela, jocul de rugbi, bricheta, guma, igliță etc.

Ca structură, Tudor George e un liric debordant, nu un facil, scriind fără rezerve, fără cenzuri interioare, fără conformisme, fără convenții, fiind, nu numai în sonete, un spirit liber, de-o sinceritate nereținută, ilustrată într-un stil neoclasic.

Emil MANU

*) *Tudor George*. Inventar celest. *Editura Cartea românească*.

La Slobozia a avut loc simpozionul

„Mihai Eminescu în conștiința românească"

Comitetul județean de cultură și educație socialistă Ialomița, biblioteca județeană și Muzeul literaturii române București au organizat la Casa de cultură a tineretului din municipiul Slobozia simpozionul „Mihai Eminescu în conștiința românească". Cu acest prilej a fost vernisată expoziția „Eminescu — poet național". Prezentînd documentele și fotografiile expuse, profesorul D. Vatamaniuc de la Muzeul literaturii române a făcut o emoționantă evocare a etapelor vieții și operei, a locurilor unde a trăit și creat poetul care va rămîne pentru totdeauna „marele subiect al literaturii românești", cum l-a considerat Tudor Vianu.

Evocînd personalitatea și opera lui Mihai Eminescu, au prezentat comunicări Gheorghe Eminescu, Alexandru Balaci, Pompiliu Marcea, Alexandru Paleologu, poetul Nicolae Dragoș, Radu Bagdasar. Actorii Mariana Cercel și Dinu Iancîulescu au recitat din opera „Luceafărului" literaturii române, iar soprana Elena Simionescu, acompaniată la pian de Florin Rădulescu de la Opera Română din București, a interpretat cîntece inspirate de versurile lui M. Eminescu.

Simpozionul de la Slobozia, care se înscrie în cadrul manifestărilor menite să cinstească memoria marelui înaintaș, creatorul unei opere definitorii pentru spiritualitatea poporului român, s-a bucurat de prezența unui numeros public iubitor al creației lirice a genialului nostru poet. (**Mihai Vișoiu**, corespondentul „Scînteii").

Manifestări omagiale dedicate Unirii

CLUJ. În orașele și satele județului Cluj au loc în aceste zile ample manifestări omagiale dedicate aniversării a 125 de ani de la formarea statului național român prin unirea Moldovei cu Muntenia. La combinatul de utilaj greu, combinatul de pielărie și încălțăminte „Clujeana", întreprinderea „Unirea", Institutul politehnic, Biblioteca județeană din Cluj-Napoca, la muzeul de istorie, întreprinderea de materiale de construcții, Clubul tineretului din Turda, căminele culturale din Borșa, Săcueu, Sălistea, Aschileu au avut loc simpozioane, conferințe, șezători literar-artistice, vernisări de expoziții de carte social-politică și beletristică, spectacole de muzică și poezie patriotică. Manifestările au fost susținute cu aportul cercetătorilor de la Institutul de istorie și arheologie, Arhivele Statului, muzee, cadrelor didactice, cenaclurilor literare, colectivelor artistice ale instituțiilor de artă și formațiilor culturale și artistice de amatori din întreprinderi și de la sate. **(Al. Mureșan).**

SIBIU. La Mediaș a avut loc, în organizarea muzeului municipal, simpozionul „125 de ani de la Unirea Principatelor Române", la care au participat muzeografi. Cu același prilej a fost vernisată expoziția omagială „Din lupta poporului român pentru unitate și independență națională". **(Nicolae Brujan).**

VRANCEA. La Focșani, la biblioteca județeană a fost vernisată expoziția de carte intitulată : „O pagină din istoria patriei — 24 ianuarie 1859", iar la căminul de nefamiliști al întreprinderii de confecții a fost organizată prezentarea lucrării „De la statul geto-dac la statul român unitar". O expoziție fotodocumentară dedicată Unirii a fost deschisă și la Casa de cultură din Adjud, iar în localitățile rurale întreprinderea cinematografică județeană a organizat dezbateri, proiecții și evocări cinematografice cu tema „Figuri ilustre de luptători unioniști". Un recital de poezie patriotică consacrat Unirii, susținut de membrii cenaclului Uniunii scriitorilor din Focșani, a avut loc în tabăra de vacanță a elevilor de la Gălăciuc-Tulnici. **(Dan Drăgulescu).**

HARGHITA. Sub genericul „Unirea, o pagină eroică dintr-o istorie eroică", în așezămintele de cultură, în întreprinderi, instituții, cămine muncitorești, cluburi ale tineretului au loc expuneri, simpozioane, expoziții de carte și de artă

plastică, seri literare, medalioane cinematografice, manifestări cultural-artistice dedicate aniversării a 125 de ani de la Unirea Principatelor Române. În muzeele din Miercurea Ciuc, Odorheiu Secuiesc și Cristuru Secuiesc sînt deschise expoziții documentare și fotomontaje legate de actul istoric al Unirii. **(I.D. Kiss).**

SUCEAVA. În aceste zile premergătoare sărbătoririi actului istoric de la 24 Ianuarie 1859, în județul Suceava se desfășoară numeroase acțiuni politico-educative și cultural-artistice dedicate formării statului național român. Între acestea se numără expunerea cu tema „Lupta multiseculară a poporului român pentru unitate națională", susținută în fața unui numeros public la cinematograful „Doina" din Fălticeni. Lucrătorii de la filatura de in și cinepă din aceeași localitate au audiat expunerea „Rolul maselor populare în înfăptuirea actului istoric de la 24 Ianuarie 1859". **(Sava Bejinariu).**

MUREȘ. „File glorioase din istoria poporului român", „125 de ani de la formarea statului național român", „Împlinirea unui deziderat secular" sînt titlurile sub care au avut loc, în cluburile, casele de cultură și căminele culturale din județul Mureș numeroase simpozioane, expuneri și evocări istorice dedicate acestui eveniment. Manifestările au fost urmate de montaje de cîntece și versuri patriotice, de vernisarea unor expoziții de carte, precum și de organizarea unor concursuri cu tema: „Uniți în cuget și simțiri", „Unirea, națiunea a făcut-o", la care și-au dat concursul bibliotecile, muzeele, precum și soliști și formații artistice laureate ale Festivalului național „Cîntarea României". **(Gheorghe Giurgiu).**

GALAȚI. În ampla suită de manifestări politice, cultural-educative și artistice ce se desfășoară în județul Galați sub genericul : „Unirea — națiunea a făcut-o", în organizarea Muzeului județean de istorie în numeroase localități rurale gălățene au avut loc expuneri, evocări și spectacole omagiale dedicate zilei de 24 ianuarie. În comuna Slobozia-Conachi s-a desfășurat simpozionul cu tema : „Județul Galați — vatră de istorie și civilizație milenară ; locul și rolul Galațiului la făurirea actului Unirii de la 1859", iar la căminele culturale din comunele Bănească și Fîrtănești, sute de țărani cooperatori, mecanizatori, cadre didactice și elevi au audiat evocări cu tema : „Idealul de unitate națională — flacără nestinsă a întregii existențe a poporului român". Manifestările au fost completate cu momente lirice cuprinzînd versuri și cîntece patriotice și revoluționare, susținute de formații de artiști amatori. (Agerpres).

Celui de-al VIII-lea Congres al partidului Congresul Întregului Popor din Sierra Leone

FREETOWN

În numele Partidului Comunist Român și al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, adresăm un călduros salut participanților la cel de-al VIII-lea Congres al partidului dumneavoastră, împreună cu cele mai bune urări de succes lucrărilor forumului național al partidului Congresul Întregului Popor.

Ne exprimăm convingerea că deciziile pe care le veți adopta vor contribui la consolidarea rolului partidului în viața politică și social-economică a țării, pentru mobilizarea eforturilor poporului prieten din Sierra Leone consacrate lichidării secolelor exploatării coloniale și înfăptuirii năzuințelor sale legitime de independență, pace și progres social, de făurire a unei societăți noi, bazate pe dreptate, echitate și bunăstare.

Reafirmăm cu acest prilej încrederea că relațiile de prietenie și solidaritate dintre Partidul Comunist Român și partidul Congresul Întregului Popor din Sierra Leone se vor dezvolta în continuare pe temelia trainică a principiilor independenței, egalității și respectului reciproc, ceea ce corespunde intereselor celor două popoare ale noastre, cauzei întăririi unității forțelor antiimperialiste de pretutindeni, asigurării păcii și promovării colaborării internaționale.

COMITETUL CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Celui de-al X-lea Congres al Partidului Democrat Creștin din Republica San Marino

Cu prilejul celui de-al X-lea Congres al Partidului Democrat Creștin din Republica San Marino, ne este deosebit de plăcut de a vă transmite din partea Frontului Democrației și Unității Socialiste un cordial și prietenesc mesaj de salut împreună cu cele mai bune urări de succes lucrărilor congresului dumneavoastră.

Între țările noastre există tradiționale raporturi de prietenie și colaborare, întemeiate pe stimă și respect reciproc, care au cunoscut o evoluție pozitivă în urma vizitelor și întîlnirilor la nivel înalt, atît în Republica San Marino, cît și în Republica Socialistă România. În acest spirit se dezvoltă și legăturile cu toate forțele politice democratice din țara dumneavoastră, cu convingerea că ele servesc intereselor celor două țări și popoare, cauzei păcii, securității, destinderii și cooperării în Europa.

În actualele condiții ale agravării situației politice pe continentul nostru, ca urmare a instalării noilor rachete nucleare americane cu rază medie de acțiune în unele țări vest-europene, iar, ca răspuns la aceasta, a retragerii U.R.S.S. de la negocierile de la Geneva și anunțării de contramăsuri nucleare, considerăm că trebuie făcut totul pentru a opri acest curs extrem de periculos spre o catastrofă nucleară, pentru asigurarea păcii.

Popoarele, mișcările pentru pace din Europa — cărora poporul român li s-a alăturat cu întreaga sa forță — trebuie să-și facă tot mai puternic auzit cuvîntul, să ceară să primeze rațiunea și spiritul de răspundere ; interesele păcii, ale apărării dreptului suprem al omului — la viață, la pace și libertate. Ne exprimăm convingerea că în această nobilă luptă, în numele păcii și al vieții vom acționa împreună pentru realizarea unei Europe unite, a păcii și colaborării.

CONSILIUL NAȚIONAL AL FRONTULUI DEMOCRAȚIEI ȘI UNITĂȚII SOCIALISTE

DIN ȚĂRILE SOCIALISTE

R. S. F. IUGOSLAVIA

Uzina tinereții de pe Valea Dravei

Odată cu intrarea pe frumoasa Vale a Dravei, pătrunzi într-o regiune din cele mai fascinante. Drumul spre Coprivnița, prilejuiește, prin frumusețea locurilor străbătute, surprize la tot pasul. Iar contactul cu lucrătorii marelui combinat „Podravka" oferă ocazia cunoașterii uneia dintre cele mai importante unități economice ale țării, renumită pentru produsele ce ilustrează o veche și strălucită tradiție a agriculturii și industriei alimentare.

Produsele fabricate sînt din cele mai diverse : preparate din carne, din legume și fructe de sezon, concentrate de supe (vestita „Vegeta" aici se fabrică), alimente pentru copii, aromate, sucuri, produse farmaceutice și cosmetice și multe altele, în total peste 1 000, într-o gamă variată de sortimente, în corelație directă cu cerințele pieței interne și internaționale. În unitățile moderne din Coprivnița, Varajdin, Umag, Sisac, Maribor, Lipic, Ludbreg și celelalte sînt prelucrate produse agroindustriale obținute pe cele 4 000 de hectare ale fermelor proprii și din gospodăriile individuale (peste 5 000 la număr) din toată Iugoslavia, cu care combinatul încheie contracte de lungă durată. Necesitățile de prelucrare depășesc posibilitățile capacităților de producție din zonă și astfel „Podravka" cooperează cu multe combinate din Voivodina și Slovenia.

O asemenea amplă și complexă activitate presupune o corelare permanentă cu prospectarea pieței, o adaptare a tehnologiei la ultimele cuceriri ale științei și tehnicii. De pildă, în urmă cu trei ani a intrat în producție o mare și modernă fabrică de zahăr. O nouă fabrică „Vegeta" este prevăzută a intra în funcțiune pînă în 1985. Planul mediu privind dezvoltarea „Podravkăi" include programe pînă la, finele acestui secol, trasînd principalele direcții, în funcție de contextul relațiilor economice complexe, interne și internaționale, de criza mondială energetică și de materii prime, de raporturile dintre statele dezvoltate și subdezvoltate. În vederea dezvoltării complexului, rata investițiilor continuă să se ridice

INSEMNĂRI DE CĂLĂTORIE

anual la peste 30 la sută.

În mod firesc, preocupările pentru pregătirea cadrelor necesare se situează la cota aceloraşi exigențe calitative. Majoritatea celor peste 7 000 de lucrători fiind recrutați din zonă, este la fel de normal ca aceștia să provină din rîndurile tineretului. Tinerețea este omniprezentă, începînd cu fiecare secție și sector de activitate și terminînd cu conducerea marelui combinat. Cei mai mulți dintre conducătorii sectoarelor de producție sînt tineri specialiști, a căror vîrstă nu depășește, de cele mai multe ori, 30 de ani. Fiecare al nouălea lucrător al combinatului are pregătire universitară. O secție a facultății de tehnologie alimentară de la Zagreb, precum și alta a facultății din Varajdin, funcționează chiar aici, la „Podravka". Așa se explică faptul că 20 la sută din întregul personal îl reprezintă cadrele cu pregătire superioară. Urmează un eșantion de bază de lucrători cu pregătire postliceală și muncitori cu înaltă calificare. Circa 500 de tineri frecventează diferite alte forme de pregătire, asigurînd necesarul de cadre în domeniul prelucrării fructelor și legumelor, industriei farmaceutice, administrativ-financiar, informațional etc.

Așa cum țin să precizeze gazdele, aici, la „Podravka" se încearcă, în domeniul asigurării cadrelor, o scară unitară de calificare, cu opt grade de pregătire, începînd de la absolvenții de școală primară (semicalificare) pînă la doctor în științe.

Condițiile de pregătire sînt și ele pe măsura dezideratelor profesionale. Elocvent este faptul că marele combinat acordă burse pentru mai mult de 300 de elevi și studenți. Toate acestea se împletesc cu grija deosebită pentru asigurarea condițiilor cît mai bune de locuit și odihnă pentru toți oamenii muncii de aici. Anual se alocă fonduri pentru construcția de noi locuințe, 50—60 de familii tinere beneficiind de apartamente confortabile. Numeroase familii au primit credite pentru construcția de locuințe proprietate individuală. Pentru concediile anuale, combinatul dispune, între altele, de două case de odihnă pe litoral, conlucrînd cu alte 10 unități turistice pentru închiriere de spații corespunzătoare. În cooperare cu stațiunea Varajdin, „Podravka" a construit un hotel, în care deține spații pentru folosință permanentă.

Însumate, aceste mijloace materiale, mereu îmbunătățite, contribuie la stabilizarea cadrelor, la atașarea lor de întreprindere, le susțin șansele afirmării depline în profesiune.

V. RĂVESCU

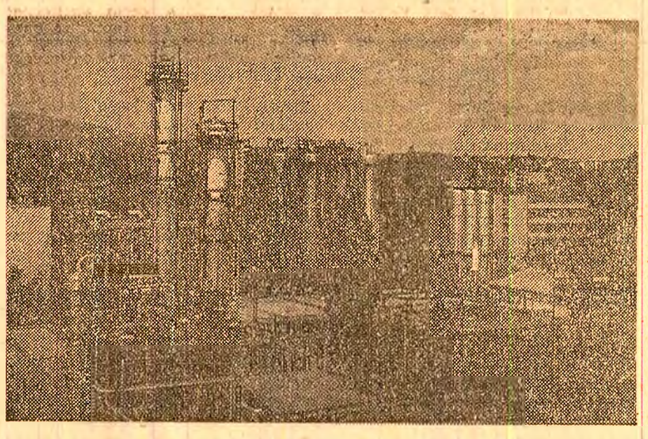

La Zagreb, oraș în care industria a cunoscut o puternică dezvoltare în anii socialismului, funcționează uzina de medicamente „PLIVA", larg cunoscută în Iugoslavia și peste hotare

Carnet COTIDIAN

relatări ale reporterilor și corespondenților „Scînteii"

■ Constructorii de locuințe din județul **Teleorman** vor da în folosință în acest an încă 1 200 apartamente moderne și confortabile. Cele mai multe vor fi ridicate în noul centru civic al municipiului Alexandria, la parterul blocurilor urmînd să fie amenajate unități comerciale și prestatoare de servicii.

■ Peste 45 de milioane de lei sînt alocate în acest an pentru continua îmbunătățire a condițiilor de muncă în minele din **Valea Jiului.** Aceste importante fonduri vor fi utilizate pentru asigurarea tehnicii securității muncii în subteran, procurarea de echipamente de protecție și de lucru ale minerilor, precum și a altor materiale igienico-sanitare.

■ La Întreprinderea de morărit, decorticat, panificație și produse făinoase **Timiș** a intrat în funcțiune și a atins parametrii tehnico-economici proiectați prima linie automată de paste făinoase extrascurte, realizată în țară. Noua linie contribuie la dublarea capacității de producere a pastelor extrascurte și la fabricarea unui sortiment nou de paste super, cu valoare nutritivă ridicată.

■ La Întreprinderea județeană de recuperare și valorificare a materialelor refolosibile din **Baia Mare** a fost pusă în funcțiune o instalație de măcinare a materialelor plastice de mare duritate. Avînd capacitatea de 60 tone, această instalație reușește să transforme în granule toate materialele de acest fel recuperate în județ, pe care le livrează unităților industriei chimice.

■ La Întreprinderea Avicolă **Satu Mare,** unitate înființată anul trecut, a intrat în funcțiune o stație de incubație cu o capacitate de producție anuală de peste 5 milioane pui de o zi pentru carne. Tot aici a intrat parțial în funcțiune o fermă de reproducție pentru rațe, cu un efectiv matcă de 26 000 capete.

■ „PRAE-1 000", primul computer-personal românesc, a fost realizat în laboratoarele filialei din **Cluj-Napoca** a Institutului de cercetări și proiectări pentru tehnică de calcul. Aparatul servește la efectuarea de calcule în conducerea de procese, activitatea de cercetare, simularea de fenomene naturale, coordonarea funcționării standurilor de probă, precum și ca instrument didactic. Primele calculatoare „PRAE-1 000" au fost predate unor beneficiari și s-au primit comenzi pentru alte astfel de calculatoare.

■ După terminarea lucrărilor de restaurare și refacere impuse de amenajările hidrotehnice din zonă, a fost recepționat castrul roman de la Arutela, aflat aproape de intrarea în defileul Oltului, în județul **Vîlcea.** Construit între anii 118 și 120, în timpul domniei împăratului Hadrian, acesta este primul castru roman restaurat din țara noastră și printre foarte puținele din Europa.

■ Prin trecerea a 100 de autobuze de tipul TV-20-U și UD-120 de pe combustibil lichid pe gaz metan, lucrătorii I.J.T.L. **Mureș** au economisit anul trecut 140 tone motorină și 150 tone benzină. În cursul acestui an urmează a fi transformate pe gaz metan alte 40 de autobuze, precum și 25 de autocamioane, ceea ce va duce la însemnate economii de combustibil lichid.

■ În satele județului **Bacău** au fost înălțate blocuri cu peste 800 apartamente, în care s-au mutat, cu familiile, ingineri, medici, cadre didactice și alți specialiști. La această dată, constructorii trustului județean, împreună cu formațiile locale de constructori înalță alte blocuri de locuințe în comunele Găiceana, Ghimeș-Făget, Măgura, Sănduleni. În curînd vor fi predate specialiștilor din aceste sate încă 263 de apartamente.

■ În orașul **Strehaia** a avut loc consfătuirea „Rolul maistrului în organizarea și desfășurarea producției", cu care prilej s-au evidențiat experiența pozitivă dobîndită, cît și sarcinile ce revin conducătorilor locurilor de muncă în condițiile aplicării sistemului de retribuire a muncii în acord global.

Duminică, 15 ianuarie, tragere Loto 2

Agențiile Loto-Pronosport continuă vînzarea biletelor pentru prima tragere Loto 2 din acest an, care va avea loc duminică, 15 ianuarie 1984. În cadrul a trei extrageri însumînd 12 numere din totalul de 75, participanților li se oferă posibilități multiple de a obține autoturisme „Dacia 1300" și mari sume de bani variabile și fixe, în frunte cu cele de 50 000 lei pe fiecare variantă jucată. Se poate participa pe bilete completate cu o variantă achitată sută la sută sau cu patru variante achitate în cotă de 25 la sută. Indiferent de cota jucată, fiecare bilet are drept de cîștiguri la toate extragerile. Ultima zi de participare este sîmbătă, 14 ianuarie 1984.

tv

15,00 Telex
15,05 Telescoală. Să rezolvăm împreună. Matematică (consultații pentru elevii clasei a VIII-a)
15,20 Ecran de vacanță : „Pușiul". Producție a Studioului cinematografic București. Regia : Elisabeta Bostan. Ultima parte
15,35 Viața culturală
15,45 O melodie pe adresa dv.
15,50 La volan — emisiune pentru conducătorii auto
16,00 Emisiune în limba germană
16,30 Închiderea programului
20,00 Telejurnal (parțial color)
20,20 Actualitatea în economie
20,35 Muzică ușoară interpretată de Cornel Constantiniu
20,45 Cadran mondial
21,05 Telefilmoteca de aur. Fory Etterle. Medalion cinematografic și teatral
21,45 Telejurnal (parțial color)
22,00 Închiderea programului

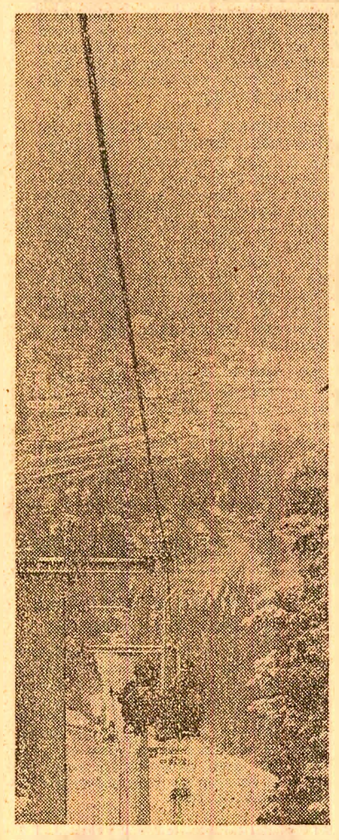

Predealul vă așteaptă

A doua stațiune românească montană ca altitudine (este situată la peste 1 000 metri), Predealul s-a înnoit mult în ultimii ani. Celor două hoteluri noi, „Orizont" și „Cioplea", li s-au adăugat modernizările aduse unor așezăminte vechi, „Carmen" și „Bulevard", precum și vilelor și cabanelor. Preocupările pentru dezvoltarea bazei materiale, conjugate cu eforturile gazdelor de a oferi servicii de bună calitate, au făcut ca stațiunea Predeal să fie solicitată permanent de tot mai mulți turiști.

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

FOTBAL : 150 de federații naționale afiliate la F.I.F.A.

Prezent în calitate de invitat la turneul internațional de juniori de la Leningrad, președintele Federației internaționale de fotbal (F.I.F.A.), Joao Havelange, a participat la o conferință de presă în cadrul căreia a declarat între altele : „Principala sarcină a F.I.F.A. rămîne în continuare popularizarea jocului de fotbal în întreaga lume, deși la forul nostru sînt afiliate federații din 150 de țări. În ultimii ani am înființat noi campionate mondiale : pentru juniori II (jucători pînă în 16 ani) și de mini-fotbal. De asemenea, recent s-a deschis noul centru F.I.F.A. de documentare, unde se vor studia probleme referitoare la tehnica și tactica jocului, arbitrajul și asistența medicală".

În legătură cu furtul „Cupei Jules Rimet", J. Havelange a spus : Evenimentul este dezolant pentru mine, deoarece prețiosul trofeu a fost cucerit de trei ori de echipa Braziliei în perioada în care dețineam funcția de președinte al Confederației braziliene de fotbal".

★

Lotul reprezentativ de fotbal al țării noastre a susținut joi la Sibiu un meci de antrenament în compania formației locale Șoimii I.P.A. Sibiu. Victoria a revenit selecționatei, cu scorul de 3—2 (2—1), prin golurile marcate de Cămătaru (min. 16), Klein (min. 40) și Balint (min. 48). Pentru gazde au înscris S. Marcu (min. 8) și Frățilă (min. 68).

★

În orașul indian Calcutta a început turneul internațional de fotbal dotat cu trofeul „Cupa de aur Jawaharlal Nehru". În prima zi a competiției, Argentina a întrecut cu scorul de 1—0 selecționata de tineret a României, iar Polonia a dispus de India cu 2—1.

ȘAH : Turneul de la Călimănești

În runda a 5-a a turneului internațional feminin de șah de la Călimănești, Mariana Bădici-Ioniță a cîștigat la Nemeth (Ungaria), Gertrude Baumstark a învins-o pe Rodica Reicher, iar partidele Ghindă — Chiricuță și Boicu — Spaete s-au încheiat remiză. În clasament conduce Mariana Bădici-Ioniță, cu 4 puncte, urmată de Gertrude Baumstark — 3,5 puncte, Eugenia Ghindă, Suzana Makai și Smaranda Boicu, cîte 2,5 puncte și o partidă întreruptă fiecare.

În turneul masculin, în runda a 4-a, Makropoulos a cîștigat la Stoica. Armaș l-a învins pe Kallay, Tischblerek a pierdut la Psiescki, în timp ce partidele Erdeuș — Ungureanu și Barczay — Ghindă s-au terminat remiză. Lider al clasamentului se menține Tischblerek (R.D.G.), cu 3 puncte, urmat de Knaak (R.D.G.) — 2,5 puncte (1).

În cîteva rînduri

● La „Turneul campionilor" la tenis, care se desfășoară la „Madison Square Garden" din New York, jucătorul cehoslovac Tomas Smid a furnizat o surpriză, învingîndu-l cu 6—4, 6—4 pe francezul Yannick Noah, cotat printre favoriții concursului.

Într-o altă partidă, Andres Gomez (Ecuador) l-a întrecut cu 7—6, 6—2 pe Eliott Teltscher (S.U.A.). Învingătorii s-au calificat pentru sferturile de finală ale competiției.

● Proba de perechi din cadrul campionatelor europene de patinaj artistic de la Budapesta s-a încheiat cu victoria sportivilor sovietici Elena Valova (21 de ani) și Oleg Vasiliev (24 de ani), deținătorii titlului mondial. Pe locurile următoare s-au clasat două cupluri din R.D. Germană : Sabine Baess — Tassilo Thierbach și Birgit Lorenz — Knut Schubert.

În proba individuală masculină, după executarea „programului scurt", conduce Aleksandr Fadeev (U.R.S.S.), urmat de Rudi Cerne (R.F. Germania) și Jean-Christophe Simond (Franța).

● Concursul de sărituri cu schiurile desfășurat pe trambulina de la Cortina d'Ampezzo (Italia) a revenit lui Jens Weissflog (R.D. Germană), în vîrstă de 19 ani, care obține astfel a patra victorie în acest sezon. Învingătorul a totalizat 216,6 puncte (sărituri de 87 m și 90,5 m), fiind secundat de canadianul Horst Bulau — 210,9 puncte.

După 9 probe, în clasamentul general al „Cupei mondiale" continuă să conducă Weissflog, cu 120 puncte, urmat de finlandezul Matti Nykaenen — 92 puncte.

● La Lisabona, în meci pentru preliminariile turneului olimpic de fotbal, echipa Portugaliei a întrecut cu scorul de 2—1 (1—1) formația Israelului.

● „Cupa Europei" la schi a programat pe pîrtia de la Leysin (Elveția) o probă feminină de slalom special, cîștigată de sportiva elvețiană Brigitte Gadient, cu timpul de 1'26"15/100. Pe locurile următoare s-au situat Ann Melander (Suedia) — 1'26"68/100 și Alexandra Marasova (Cehoslovacia) — 1'26"73/100.

● Concursul de bob pentru două persoane desfășurat pe pîrtia de la Cervinia (Italia), în cadrul „Cupei mondiale", a fost cîștigat de echipajul R. D. Germane II (Richter — Jerke), înregistrat în patru manșe cu timpul total de 4'30"64/100. Pe locurile următoare s-au clasat R. D. Germană I — 4'30"92/100, R.F. Germania II — 4'33"10/100 și Italia I — 4'33"74/100.

vremea

Timpul probabil pentru intervalul cuprins între 13 ianuarie, ora 20 — 16 ianuarie, ora 20. În țară : Vremea va fi în general umedă, cu cerul mai mult noros. Vor cădea precipitații slabe locale sub formă de ploaie, lapoviță și ninsoare. Vîntul va sufla slab pînă la moderat, cu unele intensificări mai ales în zonele de munte. Temperaturile minime vor fi cuprinse între minus 7 și plus 3 grade, izolat mai coborîte în prima noapte, iar cele maxime între minus 2 și plus 8 grade, pe alocuri mai ridicate în zonele deluroase. Ceață mai ales dimineața și seara. **La București :** Vremea va fi în general umedă cu cer mai mult noros. Vor cădea precipitații slabe. Vîntul va sufla slab pînă la moderat. Temperaturile minime vor fi cuprinse între minus 3 și zero grade, cele maxime între 2 și 5 grade. Ceață mai ales dimineața și seara. **(Ileana Mihăilă,** meteorolog de serviciu).

Servirea operativă, la locul de muncă, a depunătorilor la C.E.C.

Casa de Economii și Consemnațiuni pune la dispoziția populației o formă avantajoasă de a economisi în mod constant o sumă de bani chiar la locul de muncă : **depunerile prin virament pe bază de consimțămînt scris.**

Depunerile se pot efectua, la alegere, pe libretul de economii preferat sau în contul curent personal.

Prin folosirea acestei forme de economisire se asigură efectuarea sistematică a depunerilor lunar sau chenzinal, fără ca depunătorul să se deplaseze de fiecare dată la unitatea C.E.C. Aceste operații se efectuează de întreprinderea sau instituția la care depunătorul își desfășoară activitatea.

Cei care doresc să utilizeze această formă de economisire trebuie să completeze un formular prin care să solicite unității socialiste la care lucrează să li se depună la C.E.C. parțial sau total retribuția sau orice alte drepturi pe care le primesc. Formularele respective se găsesc la ghișeele C.E.C. din întreprinderi ori instituții sau la oricare unitate C.E.C. și se pun la dispoziția depunătorilor gratuit.

Sumele consimțite să fie depuse la C.E.C. sînt înscrise în libretul de economii la ghișeul C.E.C. din întreprindere sau la unitatea C.E.C. unde s-au virat sumele respective. Înscrierea în contul curent personal a sumelor virate se efectuează în mod automat de unitatea C.E.C. la care este deschis contul.

Sumele consimțite a fi depuse cu regularitate la C.E.C. se pot modifica în sensul majorării sau micșorării acestora. De asemenea, depunătorul poate oricînd să dispună anularea consimțămîntului dat, fără nici o motivare.

De reținut că depunătorii care folosesc această formă de economisire beneficiază de toate drepturile și avantajele generale acordate de Casa de Economii și Consemnațiuni, și anume : garanția statului asupra sumelor depuse, economiile putînd fi retrase oricînd ; păstrarea secretului privind numele depunătorilor, ale titularilor și operațiile efectuate ; scutirea de impozite și taxe a depunerilor, cîștigurilor și dobînzilor ; dobînzi și cîștiguri în bani, obiecte și excursii în străinătate ; dreptul de a imputernici alte persoane să dispună de sumele păstrate la C.E.C. ; dreptul de condiționare a restituirii depunerilor ; dreptul de a introduce dispoziție testamentară asupra sumelor depuse ; imprescriptibilitatea depunerilor, a dobînzilor și cîștigurilor.

cinema

● **Miezul fierbinte al pîinii :** SCALA (11 03 72) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20. CULTURAL (83 50 13) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20.
● **Program de desene animate** — 9,30; 11,30; 13,30; 17,30. **Grăbește-te încet** — 15,15; 19,15 : DOINA (16 35 38).
● **Revanșa :** TIMPURI NOI (15 61 10) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20.
● **Dragostea și revoluția :** FEROVIAR (50 51 40) — 9; 11; 13; 15; 17; 19. MELODIA (12 06 88) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20.
● **Căruța cu mere :** DRUMUL SĂRII (31 28 13) — 15,30; 17,30; 19,30.
● **Misterele Bucureștilor :** COTROCENI (49 48 48) — 15; 17,15; 19,30.
● **O lebădă iarna :** PACEA (60 30 85) — 15,30; 17,30; 19,30.
● **Povestea călătoriilor :** VOLGA (79 71 26) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20. TOMIS (21 49 46) — 8,30; 13,30; 15,45; 18; 20.
● **Melodii la Costinești :** POPULAR (35 15 17) — 15; 17,15; 19,30.
● **De dragul tău, Anca :** COSMOS (27 54 95) — 9,30; 11,30; 13,30; 15,30; 17,30; 19,30. BUZEȘTI (50 43 58) — 15,30; 17,30; 19,30.
● **Balul de simbătă seara :** DACIA (50 35 64) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20.
● **Naufragiul :** SALA MICĂ A PALATULUI — 17,15; 20.
● **Gară pentru doi :** STUDIO (59 53 15) — 10; 12,30; 15; 17,30; 20. MIORIȚA (14 27 14) — 10,15; 13; 16; 19.
● **Călărețul cu calul de aur :** LUCEAFĂRUL (15 87 67) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20.
● **Fără panică, vă rog :** FESTIVAL (15 63 84) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20.
● **Îndrăgostit la propria dorință :** CENTRAL (14 12 24) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20.
● **Vraciul :** GRIVIȚA (17 08 58) — 12,30 15; 17,30; 20.
● **Cenușă și diamant :** UNION (13 49 04) — 9,30; 11,30; 13,30; 15,45; 18; 20.
● **Șatra :** FERENTARI (80 49 85) — 15,30; 17,30; 19,30.
● **Inimă sinceră : VIITORUL** (11 48 03) — 15,30; 17,30; 19,30.
● **Călărețul fără cap :** MUNCA (21 50 97) — 15; 17,15; 19,30.
● **Capturați-i la barieră :** ARTA (21 31 86) — 9; 11; 13,15; 15,30; 17,45; 19,30.
● **Afacerea Pigot :** PATRIA (11 86 25) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20,15. BUCUREȘTI (15 61 54) — 8,45; 11; 13,15; 15,45; 18; 20,15. MODERN (23 71 01) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20. FAVORIT (45 30 70) — 8; 12; 14; 16; 18; 20.
● **Pe aripile vîntului :** CAPITOL (16 29 17) — 9; 13,30; 18.
● **O afacere murdară :** EXCELSIOR (65 49 45) — 9; 11,15; 16; 18,15; 20,15. AURORA (35 04 66) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20. FLAMURA (85 77 12) — 8,15; 12; 14; 16; 18; 20.
● **Capcană neobișnuită :** LIRA (31 71 71) — 15,30; 17,30; 19,30. FLOREASCA (33 28 71) — 9; 11; 13; 15,30; 17,45; 20.
● **Lanțul amintirilor :** VICTORIA (16 28 79) — 9; 12,15; 15,30; 19.
● **Aventură în Arabia :** GIULEȘTI (17 55 46) — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20.
● **Toate mi se întîmplă numai mie :** GLORIA (47 46 75) — 8,30; 10,15; 14,15; 16,15; 18,15; 20,15.
● **Cascadorul Hooper :** FLACĂRA (20 33 40) — 15; 17; 19.

teatre

● Teatrul Național (14 71 71, sala mică) : **Cavoul de familie** — 19,30; (sala Atelier) : **Idolul și Ion Anapoda** — 19; (sala Batiștei) : **Gimnastică sentimentală** — 20.
● Filarmonica „George Enescu" (15 68 75, Ateneul Român) : **Concert simfonic. Dirijor : Mircea Basarab. Solist : Marin Cazacu** — 19.
● Opera Română (13 18 57) : **Motanul încălțat** — 11; **Tricornul, Șeherazada** — 18.
● Teatrul de operetă (14 80 11) : **O noapte la Veneția** — 19.
● Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (sala Schitu Măgureanu, 14 75 46) : **Gustul parvenirii** — 19; (sala Grădina Icoanei, 12 44 16) : **O zi de odihnă** — 19.
● Teatrul Mic (14 70 81) : **Diavolul și bunul dumnezeu** — 18.
● Teatrul Foarte Mic (14 09 05) : **Șoareci de apă** — 19,30.
● Teatrul de comedie (16 64 60) : **Turnul de fildeș** — 19.
● Teatrul „Nottara" (sala Magheru, 59 31 03) : **Karamazovii** — 18,30; (sala Studio) : **Cinci romane de amor** — 19,30.
● Teatrul Giulești (sala Majestic, 14 72 34) : **Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă** — 19; (sala Giulești, 18 04 85) : **Opinia publică** — 15.
● Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (sala Savoy, 15 56 78) : **Doctore, sînt al dv.** — 19,30; (sala Victoria, 50 58 65) : **Frumosul din pădurea zăpăcită** — 19,30.
● Ansamblul „Rapsodia română" (13 13 00) : **Ne cunoaștem din vedere** — 19.
● Teatrul „Ion Vasilescu" (12 27 45) : **Varietăți** — 19,30.
● Teatrul evreiesc de stat (20 39 70) : **Arca bunei speranțe** — 18,30.
● Teatrul „Ion Creangă" (50 26 55) : **Și dacă se învîrtește** — 10.
● Teatrul „Țăndărică" (15 23 77) : **Anotimpurile minzului** — 10.
● Circul București (11 01 20) : **Carnavalul stelelor** — 19,30.
● Studioul de teatru al I.A.T.C. (15 72 59) : **Sufiete tari** — 19.

VOINȚA FERMĂ A POPOARELOR:

Să primeze raţiunea şi spiritul de răspundere, interesele păcii!

Canada propune o reuniune în problemele dezarmării, cu participarea celor cinci puteri nucleare

NEW YORK. — Primul ministru al Canadei, Pierre-Elliott Trudeau, a propus secretarului general al O.N.U. ca organizaţia mondială să ia iniţiativa organizării unei reuniuni în problemele dezarmării, cu participarea celor cinci puteri nucleare — S.U.A., U.R.S.S., Franţa, Marea Britanie şi China, care sînt, în acelaşi timp, şi membre permanente ale Consiliului de Securitate — informează agenţiile Associated Press şi France Presse.

În virtutea acestei calităţi, statele respective au drept de veto, dar şi obligaţia de a avansa iniţiative concrete pentru soluţionarea marilor probleme ale omenirii, iar „comunitatea internaţională trebuie să le reamintească această îndatorire", a declarat Trudeau, la o conferinţă de presă, după întrevederea cu Javier Perez de Cuellar.

Secretarul general al O.N.U. — arată agenţiile — a apreciat că propunerea premierului canadian „poate contribui la o reducere a încordării şi la îmbunătăţirea relaţiilor internaţionale".

SAN FRANCISCO: Existenţa arsenalelor nucleare reprezintă un grav pericol pentru omenire

WASHINGTON. — George McGovern, om politic ce candidează la investitura Partidului Democrat pentru alegerile prezidenţiale de anul acesta din S.U.A., a declarat că Statele Unite ar trebui să ia iniţiativa stopării cursei înarmărilor nucleare dintre ele şi U.R.S.S. — transmite agenţia A.P. „Sper că viitorul preşedinte al S.U.A. va rupe acest cerc vicios al terorii şi înarmărilor în curs de desfăşurare", a spus el.

WASHINGTON. — „Faptul că, în prezent, multe state deţin arme nucleare constituie o ameninţare serioasă, ducînd în mod grav la pericolul distrugerii totale a planetei noastre" — a declarat, într-un interviu acordat corespondentului agenţiei T.A.S.S., primarul oraşului San Francisco, Dianne Feinstein. Problema numărul unu — a arătat interlocutoarea — este realizarea unui acord în problema controlului asupra înarmărilor nucleare. În faţa U.R.S.S. şi S.U.A., care poartă o mare răspundere pentru soarta omenirii, stă sarcina reluării tratativelor şi a depunerii tuturor eforturilor pentru a se ajunge la un acord. Primarul oraşului american San Francisco şi-a exprimat îngrijorarea faţă de actualele relaţii sovieto-americane, subliniind necesitatea stringentă de menţinere şi extindere a contactelor dintre cele două ţări la toate nivelurile.

ATENA: Pentru eliberarea Europei de armele atomice

ATENA. — Comitetul „Mişcarea muncitorilor pentru pace şi dezarmare" din Salonic (Grecia) a adresat populaţiei elene apelul de a-şi intensifica eforturile consacrate realizării dezarmării şi apărării păcii. Scopul acestor acţiuni, se spune în apel, trebuie să fie lupta pentru eliberarea Europei de arma nucleară, pentru pace şi dezarmare. În apel se relevă că muncitorii din Salonic se află în primele rînduri ale mişcării pentru crearea de zone denuclearizate în Balcani, ca şi în alte regiuni ale continentului european. Totodată, apelul cere desfiinţarea bazelor militare americane de pe teritoriul Greciei.

MADRAS: Amplă manifestaţie a militanţilor pentru pace

DELHI. — Sub deviza intensificării luptei împotriva pericolului unei catastrofe nucleare, la Madras — unul dintre cele mai mari oraşe indiene — a avut loc o amplă manifestaţie a militanţilor pentru pace din India. În cursul unui miting desfăşurat cu acest prilej, vorbitorii — reprezentanţi ai unor partide politice şi organizaţii obşteşti — au subliniat că la ampla mişcare pentru preîntîmpinarea unui război nuclear trebuie să participe, în condiţiile actualei situaţii internaţionale, toţi acei cărora le este scumpă pacea pe pămînt. Ei s-au pronunţat împotriva escaladării cursei înarmărilor, împotriva prezenţei rachetelor nucleare cu rază medie de acţiune pe continentul european.

HELSINKI: Oameni de artă finlandezi se opun escaladării cursei înarmărilor

HELSINKI. — Sub auspiciile organizaţiei Oamenii de artă pentru pace, în localitatea finlandeză Tampere s-au desfăşurat lucrările unui seminar la care au luat parte peste 150 de pictori, scriitori, compozitori şi regizori finlandezi care au examinat probleme ale intensificării luptei împotriva escaladării cursei înarmărilor, împotriva pericolului unei catastrofe nucleare. În actualele condiţii ale situaţiei internaţionale — au relevat în intervenţiile lor participanţii — oamenii de artă trebuie să contribuie pe toate căile la destindere şi să participe activ la lupta pentru pace, dezarmare şi securitate.

TOKIO: Proteste împotriva prezenţei armamentului nuclear

TOKIO. — Secţiuni ale Consiliului japonez pentru interzicerea armelor nucleare şi cu hidrogen şi ale Comitetului nipon pentru pace din prefectura Kanagawa au dat publicităţii o declaraţie de protest împotriva intrării navelor militare americane cu armament atomic la bord în porturile japoneze. Exprimîndu-şi protestul împotriva prezenţei armamentului nuclear american pe teritoriul Japoniei, organizaţiile pentru pace nipone cer autorităţilor să respecte neabătut cele trei principii nucleare înscrise în constituţia ţării: de a nu importa, a nu dispune şi a nu produce armament nuclear.

DELHI:

Schimb de mesaje la nivel înalt româno-indian

Deosebită apreciere a eforturilor consecvente ale preşedintelui Nicolae Ceauşescu, consacrate intereselor vitale ale omenirii

DELHI 12 (Agerpres). — Din partea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, şi a tovarăşei Elena Ceauşescu, au fost transmise primului ministru al Republicii India, preşedintele Partidului Congresul Naţional Indian (i), Indira Gandhi, un călduros mesaj de salut şi prietenie, de sănătate şi fericire personală, împreună cu cele mai bune urări de progres şi prosperitate poporului indian prieten.

Exprimînd calde mulţumiri, primul ministru, Indira Gandhi, a rugat să se transmită tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi tovarăşei Elena Ceauşescu cordiale urări de sănătate, fericire personală şi succes, de pace, prosperitate şi progres poporului român prieten.

Schimbul de mesaje a fost prilejuit de primirea de către primul ministru indian a tovarăşului Vasile Pungan, ministrul comerţului exterior şi cooperării economice internaţionale.

În timpul întrevederii, desfăşurată într-o atmosferă cordială, a fost evocată cu satisfacţie dezvoltarea relaţiilor româno-indiene pe multiple planuri, ca urmare a înţelegerilor convenite la nivel înalt. Totodată, din însărcinarea preşedintelui Republicii Socialiste România, ministrul român a prezentat propuneri vizînd amplificarea raporturilor bilaterale, precum şi considerentele şefului statului român cu privire la unele probleme internaţionale actuale, îndeosebi în ceea ce priveşte oprirea cursei înarmărilor, dezarmarea şi în primul rînd dezarmarea nucleară, dezvoltarea colaborării şi solidarităţii ţărilor în curs de dezvoltare, a statelor nealiniate, în eforturile lor comune pentru lichidarea subdezvoltării şi instaurarea noii ordini economice internaţionale, necesitatea soluţionării pe cale paşnică, prin tratative, a disputelor dintre state.

A fost exprimată hotărîrea ambelor părţi de a conlucra şi depune toate eforturile pentru menţinerea şi întărirea păcii în lume, pentru dezvoltarea colaborării între toate popoarele.

Primul ministru al Indiei a dat o înaltă apreciere activităţii neobosite desfăşurate de preşedintele Nicolae Ceauşescu în vederea realizării acestor interese vitale ale omenirii.

★

În timpul vizitei în Republica India, ministrul român a avut întîlniri cu miniştrii comerţului, al oţelului şi minelor, al finanţelor, al industriei, precum şi la alte ministere şi departamente. A fost analizat stadiul actual al relaţiilor economice bilaterale, stabilindu-se măsuri concrete în vederea amplificării schimburilor comerciale dintre cele două ţări şi a realizării unor noi obiective economice de interes comun.

Premierul Consiliului de Stat al R. P. Chineze despre relaţiile chino-americane

WASHINGTON 12 (Agerpres). — Într-un interviu acordat televiziunii americane, premierul Consiliului de Stat al R. P. Chineze, Zhao Ziyang, aflat în vizită oficială în S.U.A., a relevat că în anumite probleme internaţionale R. P. Chineză şi S.U.A. au poziţii similare sau identice, dar, a spus el, între cele două ţări există deosebiri de păreri în alte probleme, între care politica S.U.A. faţă de ţările lumii a treia, faţă de situaţia din Orientul Mijlociu şi America Centrală — relatează agenţia China Nouă. Principiul călăuzitor în stabilirea poziţiei noastre asupra unor probleme internaţionale concrete — a evidenţiat premierul Zhao Ziyang — îl reprezintă apărarea păcii mondiale, respectarea dreptului internaţional şi slujirea intereselor fundamentale ale popoarelor lumii.

În legătură cu relaţiile dintre R. P. Chineză şi Statele Unite, premierul a declarat că obstacolul esenţial în calea dezvoltării acestora rămîne problema Taiwanului, „îndepărtarea completă a acestui obstacol fiind necesară în vederea unei dezvoltări constante şi susţinute a acestor relaţii". În context, el a arătat că, deşi comerţul chino-american s-a dezvoltat rapid în ultimii ani, cooperarea economică bilaterală este limitată şi nu corespunde resurselor şi capacităţilor productive de care dispun cele două ţări.

NAŢIUNILE UNITE

Propunere de reglementare a problemei cipriote

— prezentată de preşedintele Spyros Kyprianou

NAŢIUNILE UNITE 12 (Agerpres). — Preşedintele Ciprului, Spyros Kyprianou, a prezentat secretarului general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, un proiect de reglementare globală a problemei cipriote, care prevede, între altele, o întrevedere a sa cu liderul comunităţii turco-cipriote, Rauf Denktaş. Preşedintele Kyprianou a subliniat că întrevederea poate avea loc oriunde, dar că este preferabil ca ea să se desfăşoare în Cipru sau la sediul O.N.U., în prezenţa secretarului general al Naţiunilor Unite. Şeful statului cipriot a afirmat că noua propunere este în deplină concordanţă cu rezoluţiile O.N.U. şi cu acordurile realizate în 1977 şi 1979 cu privire la desfăşurarea negocierilor dintre cele două comunităţi din insulă.

Preşedintele Kyprianou a adăugat că întrevederea propusă presupune renunţarea de către partea turco-ciriotă la orice planuri de secesiune sau divizare a teritoriului insulei, ca şi respectarea rezoluţiei 541 a Consiliului de Securitate, în toate aspectele sale. Rezoluţia menţionată declară nulă din punct de vedere juridic proclamarea unilaterală a asa-numitei „Republici Turce a Ciprului de Nord".

IORDANIA

Formarea Adunării senatoriale

AMMAN 12 (Agerpres). — Regele Hussein al Iordaniei a procedat la formarea unei noi Adunări senatoriale, prezidată de către Ahmad El Laouzi, s-a anunţat oficial la Amman. Noua Cameră superioară a parlamentului cuprinde 30 de membri, numiţi de suveranul haşemit.

Parlamentul iordanian este o instituţie bicamerală, în care, potrivit Constituţiei, Camera Deputaţilor este alcătuită din 60 de membri aleşi. Senatul trebuie să numere jumătate din numărul deputaţilor.

Prima sesiune a Parlamentului iordanian, în noua sa componenţă, în cursul căreia regele Hussein va pronunţa discursul tronului, va avea loc luni.

ORIENTUL MIJLOCIU

● Contacte diplomatice la Damasc şi Beirut ● Agenda reuniunii islamice la nivel înalt de la Casablanca ● Noi ciocniri armate în Liban

DAMASC 12 (Agerpres). — Preşedintele Siriei, Hafez Al Assad, l-a primit, joi, pe ministrul de externe britanic, Geoffrey Howe, care a făcut o vizită oficială la Damasc, informează agenţia Reuter. În aceeaşi zi, ministrul britanic a fost primit de vicepremierul şi ministrul de externe al Siriei, Abdel Halim Khaddam. În cursul întrevederilor a fost examinată situaţia din Liban în actuala conjunctură din Orientul Mijlociu.

În cadrul turneului său în zonă, Howe a mai vizitat Egiptul şi Arabia Saudită.

Trimisul special al preşedintelui S.U.A. în Orientul Mijlociu, Donald Rumsfeld, a fost primit, joi, de ministrul libanez de externe, Elie Salem, şi a avut o întîlnire cu Wadih Haddad, consilierul preşedintelui libanez, Amin Gemayel, transmite agenţia France Presse, citind surse de la Beirut. Au fost examinate rezultatele reuniunii de la Riad a miniştrilor de externe ai Libanului, Siriei şi Arabiei Saudite şi au fost analizate „obstacolele care împiedică punerea în aplicare a planului de securitate pentru regiunea Beirutului şi zonele muntoase ale ţării", arată sursa citată.

RABAT 12 (Agerpres). — Secretarul general al Organizaţiei Conferinţei Islamice, Habib Chatty, a declarat, într-un interviu acordat agenţiei marocane de presă M.A.P., că printre chestiunile principale care vor fi abordate la reuniunea islamică la nivel înalt de la Casablanca figurează problema palestiniană şi statutul Ierusalimului. Vor fi examinate aspecte ale conflictului arabo-israelian, în contextul situaţiei generale din Orientul Mijlociu, precum şi alte probleme internaţionale interesînd ţările membre ale organizaţiei, a spus el.

BEIRUT 12 (Agerpres). — După o noapte de calm, joi au reizbucnit ciocnirile în diverse sectoare din împrejurimile Beirutului şi în zona muntoasă din vecinătatea capitalei.

Potrivit postului de radio Beirut, citat de agenţia U.P.I., în după-amiaza zilei, poziţiile armatei libaneze de la Souk El Gharb au fost ţinta unor tiruri de artilerie declanşate dinspre înălţimile din apropierea capitalei. Totodată, în zona localităţii Iklim Kharoub (situată la aproximativ 30 kilometri sud de Beirut) schimburile de focuri dintre miliţiile rivale au continuat pe tot parcursul zilei, fără întrerupere. În suburbiile sudice ale capitalei şi pe înălţimile Basaba Maroufieh au fost înregistrate, în aceeaşi zi, dueluri de artilerie între trupele guvernamentale şi miliţiile şiite.

ALGERIA

Alegeri în vederea desemnării şefului statului

ALGER 12 (Agerpres). — Aproximativ 9,5 milioane de alegători algerieni au fost chemaţi, joi, în faţa urnelor în vederea desemnării şefului statului pentru următorii cinci ani.

Candidat la alegeri este actualul şef al statului, Chadli Bendjedid, secretarul general al Partidului Frontul de Eliberare Naţională.

Agenţiile internaţionale de presă informează că, încă de la deschiderea centrelor de votare, s-a semnalat o masivă participare la scrutin.

Poziţia S. W. A. P. O. privind posibilitatea unor negocieri directe cu R. S. A.

LUANDA 12 (Agerpres). — Organizaţia Poporului din Africa de sud-vest (S.W.A.P.O.) respinge în mod ferm afirmaţiile nefondate ale regimului rasist de la Pretoria, potrivit cărora la luptele ce au loc în sudul Angolei ar participa şi luptători ai S.W.A.P.O., se spune într-un comunicat oficial difuzat la Luanda. În ultimele zile, se arată în comunicat, regimul din R.S.A. a lansat o amplă campanie de propagandă în acest sens în scopul de a lega problema Namibiei de agresiunea declanşată împotriva Angolei.

Documentul reafirmă, totodată, că Organizaţia Poporului din Africa de sud-vest este gata să înceapă negocieri directe cu R.S.A. în vederea realizării unui acord de încetare a focului, exprimîndu-şi speranţa că afirmaţiile făcute de oficialităţi ale guvernului de la Pretoria în legătură cu aceste tratative sînt serioase.

Africa de Sud nu şi-a retras trupele din sudul Angolei

— relevă un raport prezentat Consiliului de Securitate

NAŢIUNILE UNITE 12 (Agerpres). — Într-un raport prezentat Consiliului de Securitate cu privire la situaţia din sudul Angolei, secretarul general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, a anunţat că Africa de Sud nu s-a conformat rezoluţiei consiliului prin care se cerea retragerea imediată şi necondiţionată a forţelor sale armate de pe teritoriul angolez. Perez de Cuellar arată că a fost informat de delegatul angolez la O.N.U., Elisio de Figueiredo, asupra faptului că „nu s-a înregistrat nici o schimbare fundamentală în situaţia militară din sudul Angolei şi nu există indicii ale retragerii forţelor armate sud-africane de pe teritoriul angolez".

Secretarul general al O.N.U. a declarat că va continua să urmărească îndeaproape situaţia din zonă şi va informa Consiliul de Securitate asupra evoluţiei ei.

AGENŢIILE DE PRESĂ — *pe scurt*

LA VIENTIANE a avut loc plenara C.C. al Partidului Popular Revoluţionar Laoţian, în cadrul căreia au fost analizate rezultatele obţinute în dezvoltarea economico-socială a Laosului şi s-au stabilit obiectivele planului economic pe anul 1984. Secretarul general al C.C. al P.P.R.L., Kaysone Phomvihane, a rostit o cuvîntare la plenară.

PRIMUL MINISTRU AL GRECIEI, Andreas Papandreu, în cadrul unei şedinţe a grupului parlamentar al Mişcării Socialiste Panelene (PASOK) — partid de guvernămînt, s-a referit la probleme ale politicii externe a ţării, la criza cipriotă, precum şi la unele aspecte ale situaţiei interne. După cum a informat postul de radio Atena, premierul Papandreu a precizat că viitorul congres al PASOK va avea loc pînă la jumătatea lunii iunie, alegerile generale legislative urmînd să se desfăşoare în 1985, cînd expiră mandatul actualului parlament.

AJUTOR. Directorul general al Organizaţiei Naţiunilor Unite pentru Alimentaţie şi Agricultură (F.A.O.), Edouard Saouma, a anunţat la Roma că în cadrul Programului Alimentar Mondial se va acorda un împrumut de 27,2 milioane de dolari pentru ajutorarea a şapte ţări africane afectate de secetă — Benin, Ciad, Guineea, Guineea-Bissau, Somalia, Togo şi Zimbabwe — informează agenţia A.P.S.

DEFICITUL COMERCIAL AL ISRAELULUI a crescut anul trecut cu 17 la sută, ajungînd la 3,47 miliarde dolari — a anunţat Biroul central de statistică israelian. Exporturile s-au redus cu 3 la sută, iar importurile au sporit cu 4,5 la sută. Deficitul balanţei de plăţi a totalizat anul trecut 5,1 miliarde dolari.

PARLAMENTUL STATULUI BENIN a adoptat bugetul pe anul 1984, cifrat la 55 900 milioane franci africani. După cum relevă presa beneineză, citată de agenţia China Nouă, acesta este un buget de austeritate, fiind cu 7,7 la sută mai mic decît cel din anul precedent, adaptat obiectivelor de depăşire a dificultăţilor economice prin care trece ţara. Parlamentul a decis, de asemenea, revizuirea planului de dezvoltare pe 1984 şi reducerea investiţiilor şi a adoptat legea cu privire la construcţiile capitale pe acest an.

POPULAŢIA CONTINENTULUI AFRICAN va ajunge, peste două decenii, la 920 milioane locuitori, se arată într-un raport prezentat în cadrul Conferinţei internaţionale privind demografia în Africa, ce se desfăşoară în capitala Tanzaniei. Aproape jumătate din populaţia Africii o formează copii în vîrstă de pînă la 15 ani. În următoarele două decenii se estimează că aşezările urbane vor avea peste 414 milioane locuitori.

PONDEREA PETROLULUI ÎN CONSUMUL MONDIAL DE ENERGIE s-a redus în ultimii ani de la 40 la circa 35 la sută şi sînt de aşteptat alte reduceri, informează revista „Revolution Africaine". Conjunctura economică din Occident nu este străină de această situaţie, arată revista, adăugînd că nu trebuie uitată nici intrarea impetuoasă în scenă a energiei produse de centralele nucleare şi de sursele de energie regenerabile sau netradiţionale.

ACCIDENT AVIATIC. Un elicopter al formaţiunilor antidrog ale forţelor aeriene americane s-a prăbuşit în Atlantic, în apropiere de insulele Bahamas. Cinci din cele nouă persoane aflate la bordul aparatului au fost date dispărute.

CONFERINŢA ECONOMICĂ LA NIVEL ÎNALT DE LA QUITO

Un moment important în eforturile ţărilor latino-americane pentru depăşirea crizei economice

În capitala Ecuadorului s-au deschis lucrările Conferinţei economice latino-americane la nivel înalt. Şefi de stat şi de guvern din această zonă a lumii se reunesc, la Quito, pentru a dezbate şi a găsi soluţii problemelor ce confruntă America Latină într-un moment cînd acest continent traversează cea mai gravă criză economică din ultima jumătate de secol, criză cu puternice repercusiuni pe plan social şi politic.

Prima reuniune de acest fel a ţărilor latino-americane, Conferinţa economică la nivel înalt de la Quito, se desfăşoară sub auspiciile Sistemului Economic Latino-American (S.E.L.A.) şi Comisiei Economice a O.N.U. pentru America Latină (C.E.P.A.L.). Conferinţa a fost precedată de numeroase şi intense pregătiri, inclusiv o primă fază a reuniunii, în cadrul căreia 400 de delegaţi, reprezentînd majoritatea ţărilor din zonă, au avut ca misiune examinarea şi definitivarea proiectelor de documente supuse dezbaterii şefilor de stat şi de guvern, între care proiectul **„Declaraţiei politice de la Quito"**, care stabileşte criteriile de abordare şi soluţionare a crizei economice mondiale, din punctul de vedere al ţărilor latino-americane.

Documente elaborate de Comisia Economică a O.N.U. pentru America Latină (C.E.P.A.L.) şi alte instituţii şi organisme internaţionale evidenţiază, într-adevăr, faptul că, în 1983, produsul intern brut s-a redus în zonă, în medie cu 3,3 la sută, criza afectînd evasitotalitatea ţărilor de pe continent. Produsul pe locuitor a scăzut în medie cu 5,6 la sută, recesiunea economică ducînd la creşterea considerabilă a numărului şomerilor, în timp ce aproape în toate ţările procesul teribil de inflaţie determină indici de 150 la sută sau depăşeşte 400 la sută, cum este cazul Braziliei şi Argentinei, ajungîndu-se, astfel, încît rata medie a inflaţiei, în această zonă, în 1983, să atingă 130 la sută faţă de 86 la sută în 1982.

Problema cea mai stringentă a statelor latino-americane o constituie însă **datoria externă globală, care se ridică la peste 310 miliarde de dolari**, ceea ce echivalează cu **aproape jumătate din totalul datorilor tuturor ţărilor lumii a treia.** Este semnificativ din acest punct de vedere că ţări bogate din zonă, dispunînd de mari resurse, trec prin greutăţi foarte serioase. Astfel, de pildă, Brazilia, un adevărat continent, cu un imens potenţial economic, trebuie să repartizeze 85 la sută din valoarea exporturilor sale pentru serviciul datoriei externe (rate de amortizare şi dobînzi) ce a atins 90 de miliarde de dolari. Sau — un alt exemplu — Mexicul, care a devenit în ultimii ani unul dintre principalii producători mondiali de petrol, repartizează 73 la sută din valoarea exporturilor pentru acelaşi serviciu al datoriei externe, care în cazul său se ridică la peste 85 de miliarde dolari. Datorii enorme şi dificultăţi crescînde, în acest sens, întîmpină şi ţări bogate ca Argentina sau Venezuela — 38,8 miliarde de dolari şi, respectiv, 33,2 miliarde de dolari. Balanţa comercială a regiunii — cum arată un raport al S.E.L.A. — după excedentul înregistrat în anii '60, a ajuns într-o situaţie deficitară, care s-a accentuat an de an.

Semnificativă este şi evoluţia exporturilor continentului: acestea au scăzut de la 12,44 la sută din totalul mondial, cît reprezentau în 1950, la 5,7 la sută în 1981. Toate acestea au făcut ca deficitul balanţei de plăţi să atingă 38 de miliarde de dolari în 1981. Transformată în procente ale produsului naţional brut, cifra reprezintă **cel mai mare deficit înregistrat de majoritatea ţărilor continentului latino-american în perioada postbelică.**

La toate acestea se adaugă majorarea dobînzilor la credite şi reducerea termenelor de rambursare a datoriilor. Rata medie a dobînzilor aplicate datoriei publice în aproape toate ţările latino-americane a sporit de la 7,5 la sută în 1972 la 15,9 la sută în 1981. Într-o asemenea situaţie, planurile de ajustare aplicate au dus la o serie de devalorizări ale monedei naţionale, la diminuarea absolută şi relativă a activităţii economice, fapt care a generat o accentuare a şomajului şi o instabilitate socială în creştere.

Tot atît de adevărat este că una din cauzele esenţiale care au dus la accentuarea fenomenelor de criză o constituie, în cazul anumitor ţări, achiziţiile intense de armament şi echipamente militare, America Latină devenind, din păcate, tocmai în aceste condiţii, unul dintre principalii clienţi de armament modern, ultrasofisticat: avioane de ultimul tip, rachete, tancuri etc.

În condiţiile agravării situaţiei economice generale, cu consecinţele sale în domeniul social — creşterea şomajului, a inflaţiei, accentuarea instabilităţii etc. — se constată o tendinţă îndreptată spre retragerea militarilor de la conducerea unora dintre statele din regiune şi restabilirea regimurilor civile, militarii fiind pur şi simplu depăşiţi de amploarea crizei.

„Situaţia Americii Latine ar fi radical diferită — arăta Enrique Iglesias, secretarul executiv al C.E.P.A.L. — *dacă împrejurările internaţionale ar fi altele, dacă termenii de schimb ar fi cu 20 pînă la 30 la sută mai buni decît în prezent, dacă dobînzile ar fi cu trei sau patru procente mai mici".*

În faţa acestei situaţii, participanţii la reuniunea de la Quito consideră — aşa cum se subliniază şi în documentele supuse dezbaterii — că drumul care trebuie urmat constă în multiplicarea eforturilor în vederea determinării unor noi forme de cooperare, pe diverse planuri, între ţările Americii Latine şi zonei Caraibilor, pe de o parte, şi între acestea şi alte state în curs de dezvoltare, pe de altă parte. *„Conferinţa economică latino-americană de la Quito* — sublinia Sebastian Allegret, secretarul executiv permanent al S.E.L.A. — *constituie o etapă importantă a dialogului pentru promovarea unor acţiuni comune ale ţărilor în curs de dezvoltare. Ea vizează în mod deosebit relansarea cooperării între ţările latino-americane, dar, în egală măsură, şi între acestea şi alte state în curs de dezvoltare din diverse regiuni ale lumii".*

Desfăşurîndu-se pe fundalul actualelor evoluţii din economia mondială, al raporturilor inechitabile ce se perpetuează în sistemul economic internaţional, Conferinţa la nivel înalt de la Quito evidenţiază, o dată mai mult, necesitatea şi oportunitatea intensificării cooperării între ţările în curs de dezvoltare, a consolidării unităţii lor de acţiune, atît în eforturile pentru depăşirea actualelor dificultăţi cu care se confruntă, cît şi în întărirea poziţiei lor în dialogul cu statele industrializate, pentru instaurarea unor principii noi, democratice, echitabile în relaţiile economice internaţionale, care să asigure progresul economic şi social al tuturor naţiunilor.

Valentin PĂUNESCU

AGENDĂ ECONOMICO-SOCIALĂ

Suprimarea a noi locuri de muncă în Anglia

LONDRA. — Conducerea societăţii căilor ferate britanice intenţionează să suprime pînă la sfîrşitul anului alte 3 500 de locuri de muncă, a anunţat Uniunea naţională a lucrătorilor de la „British Rail". Sindicatul de ramură a calificat acest plan ca „dezastruos" prin consecinţele sale, îndeosebi în ceea ce priveşte creşterea şomajului în ţară.

Demonstraţie la Milano împotriva şomajului

ROMA. — La Milano a avut loc o demonstraţie a oamenilor muncii din industria automobilelor. La chemarea sindicatului de la uzinele „Alfa Romeo", peste 3 000 de muncitori au demonstrat împotriva şomajului, pentru îmbunătăţirea condiţiilor de muncă şi de viaţă.

Dobînzile ridicate împovărează eforturile ţărilor în curs de dezvoltare

BELGRAD. — Povara ce decurge din nivelul înalt al dobînzilor din Statele Unite şi ratele de schimb nerealiste ale dolarului american apasă, fără îndoială, cel mai greu asupra ţărilor în curs de dezvoltare, se arată într-un comentariu transmis de agenţia Tanjug. Aceste ţări se află acum în pragul dezastrului economic, deoarece nivelul dobînzilor din Statele Unite a făcut aproape imposibilă pentru ele acoperirea serviciului datoriei lor externe. Faptul că majorarea ori scăderea numai cu un procent a nivelului dobînzilor înseamnă o diferenţă de zece miliarde de dolari în datoriile ţărilor în curs de dezvoltare, indică cel mai bine maniera în care politica Administraţiei Statelor Unite afectează lumea în curs de dezvoltare.

În plus, se arată în comentariu, ratele înalte de schimb ale monedei americane aduc un element suplimentar de tensiune în importurile ţărilor în curs de dezvoltare.

NAMIBIA

FAPTELE ACUZĂ

Dezvăluirile unui studiu privind politica rasistă, colonialistă promovată de R.S.A. în acest teritoriu

Sub titlul „Namibia — faptele", la Londra a apărut un studiu editat de „International Defence and Aid Fund", care prezintă pe larg această ţară aflată sub dominaţia ilegală a Republicii Sud-Africane şi a cărei populaţie desfăşoară de mai mulţi ani o luptă eroică pentru cucerirea independenţei naţionale. Sînt supuse atenţiei numeroase aspecte şi date legate de istoria Namibiei, situaţia economică şi politică din trecut şi prezent a acestui teritoriu, viaţa socială şi culturală, grupările şi formaţiunile politice angajate în lupta pentru dobîndirea independenţei naţionale.

În lucrare este descrisă situaţia teritoriului începînd cu apariţia primilor colonişti, colonizarea germană, ocuparea în 1915 a Namibiei de către trupele Republicii Sud-Africane, ţară care a obţinut apoi mandatul Ligii Naţiunilor pentru administrarea temporară a teritoriului. Africa de Sud a deformat însă acest mandat în sensul încorporării efective a Namibiei în Uniunea Sud-Africană — se arată în studiu. Începînd din 1945, situaţia juridică a Namibiei a ajuns subiect de dispută la Tribunalul Internaţional. În 1966, în conformitate cu rezoluţia 2 145 a Adunării Generale a O.N.U., s-a pus capăt mandatului Africii de Sud asupra Namibiei, aceasta fiind plasată sub controlul direct al O.N.U. În acest sens a fost înfiinţat Consiliul Naţiunilor Unite pentru Namibia, ca singura autoritate legală care administrează teritoriul pînă la obţinerea independenţei. Au fost constituite, de asemenea, un fond al O.N.U. pentru Namibia, cît şi un institut al O.N.U. pentru Namibia, care să pregătească bazele pentru reconstruirea unei Namibii independente.

Politica dusă de Africa de Sud în Namibia a urmărit crearea unor formaţiuni asemănătoare cu bantustanele, prin împărţirea populaţiei în 12 grupuri, fiecărui grup repartizîndu-i-se o „patrie". Această fragmentare a ţării în „naţiuni" separate a dus la divizarea naţiunii namibiene pe baze rasiste, provocînd disensiuni tribale şi urmărind suprimarea conştiinţei unităţii naţionale şi lipsirea populaţiei de culoare de drepturi în regiunile locuite de populaţia albă. Transplantarea în Namibia a politicii de apartheid a avut grave consecinţe în cele mai diferite domenii: educaţie, sănătate, locuinţe, pensii şi asigurări sociale, investiţiile şi alocaţiile fiind mult mai mici în teritoriile ocupate de populaţia de culoare decît în cele locuite de populaţia albă. Politica de creare de bantustane a dus şi la dislocarea unui mare număr de persoane de culoare, obligate să se mute pe teritoriile desemnate pentru grupul de populaţie din care făceau parte.

În ceea ce priveşte economia, apartheidul a creat o situaţie de profundă inechitate: pe de o parte, există un sector aparţinînd albilor, care cuprinde cele mai bogate resurse naturale şi, pe de altă parte, o economie separată, de „subzistenţă", în „patrille" desemnate negrilor. Acest sistem de inegalitate furnizează o rezervă permanentă de muncitori negri. Din numărul de 500 000—525 000 de persoane care constituie forţa de muncă a Namibiei, numai 36 500 sînt albi. Ei reprezintă însă 75 la sută din personalul de conducere, administrativ şi tehnic, formînd o elită foarte bine plătită. Nu este permisă organizarea de sindicate pentru populaţia de culoare, negrii avînd dreptul să se înscrie doar în sindicatele albilor. De asemenea, se interzice sindicatelor să sprijine financiar sau să se afilieze partidelor politice.

Într-un capitol distinct, intitulat „Nerespectarea drepturilor omului", se prezintă legislaţia introdusă de Africa de Sud, menită să reprime mişcările de eliberare. Efectele acestor legi sînt arestările în masă, detenţia fără judecată, torturarea deţinuţilor politici. Principala forţă a luptei de eliberare o constituie Organizaţia poporului din Africa de sud-vest (S.W.A.P.O.), care a definit ca obiective fundamentale: eliberarea totală a Namibiei de ocupaţia colonialistă şi imperialistă, unificarea tuturor forţelor din Namibia, indiferent de rasă, religie, sex sau origine etnică, pentru a forma o entitate politică naţională unită şi reprezentativă.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Cod 71 341. Bucureşti Piaţa Scînteii nr. 1. Tel 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poştale şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii. În străinătate, abonamentele se fac prin ILEXIM — departamentul export-import presă. P. O. BOX 136—137 telex: 11 226. Bucureşti, str. 13 Decembrie nr. 3. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCINTEII 40 360